

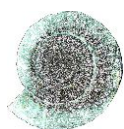
2022

Raahe, Siikajoki, Liminka, Tyrnävä,
Kempele, Oulu

**Hallan merituulivoimapuistohanke –
mantereen sähkönsiirtoreittien arkeologinen
inventointi**

Jaana Itäpalo ja Hans-Peter Schulz 23.5.2023

KESKI-POHJANMAAN ARKEOLOGIAPALVELU

Tiivistelmä

Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu suoritti arkeologisen inventoinnin liittyen Hallan merituulipuistovoimahankkeen sähkönsiirron suunnitteluun mantereen puolella. Tarkasteltavat reitit sijoittuvat Raahen, Siikajoen, Limingan, Tyrnävän, Kempeleen ja Oulun kuntien alueille. Linjausten kokonaispituus on yhteensä n. 130 km, josta kokonaan uutta linjaa on n. 70 km. Maastoinventoinnin suorittivat FM Jaana Itäpalo ja MA/FM Hans-Peter Schulz 9.10-12.10.2022 ja 16.11.-17.11.2022. Työn tilaajat ovat OX2 Finland Oy ja AFRY Finland Oy.

Ennen inventointia kohdealueelta tunnettiin Limingasta *Tuhkasenkankaan* esihistorialliseksi ajoitettu röykkiö-kohde (Museoviraston rekisteriportaalin tunnus 425010015), toinen mahdollinen jakson kohde on Siikajoella *Jokelankangas 1* (1000027912), missä on mahdollinen pyyntikuoppa. Oulussa *Hangaskangas ampumarata* (1000020376) on 1800-luvun loppupuolelle-1900-luvun alkuun ajoitettu sotilasleiri. Linjaukset ylittävät Siikajoella *Pohjanmaan rantatien linjauksen/Vanha maantie-Kirkkotie*, joka on Rky-kohde (tunnus 4372). Kolmesta kohteesta tunnettiin tervahautoja. Reitit kulkevat rky-kohteiden *Oulujoen ja Sotkamon reitin voimalaitokset* (Museoviraston rekisteriportaalin tunnus 1292), *Liminka, Ala-Temmeksen jokivarsitalot* (1421) ja *Siikajoki, Ruukin maatalousoppilaitos* (4324) alueella tai niiden lähistöllä.

Inventoinnissa löytyi 14 uutta kohdetta, jotka ovat kyläpaikat **2. Kokko (Hannula)**, **3. Kokko**, **4. Laanila**, **5. Kettunen**, **6. Pääsky** ja **8. Puoskari**. Uusia tervahautakohteita löytyi kolme. Lisäksi huomioitiin Pohjanmaan rantatien linjaus Raahessa ja Siikajoella (kohteet 12 ja 21). Kahdessa kohteessa on maakellareiden pohjia (kohteet 11 ja 14).

Sähkönsiirron toteuttamisella suunnitellusti voi olla vaikutusta kohteisiin:

- 7. Tuhkasenkangas; etäisyys johtolinjaukseen on n. 60 m.
- 10. Aittakangas; johtolinjaus kulkee kohteen yli ja vieritse.
- 15. Jokelankangas 1; etäisyys johtolinjaukseen on n. 40 m.
- 19. Ravirata itä; etäisyys johtolinjaukseen on n. 50 m.
- 12. Pohjanmaan rantatie/Vanha maantie-Kirkkotie, johtolinjaus ylittää kohteen.

Mahdollisesti vaikutusta voisi olla kohteeseen 16. Jokelankangas 2; etäisyys johtolinjaukseen on n. 70 m.

Pohjanmaan rantatie linjaus myös kohteessa 21 tulisi ottaa huomioon suunnittelussa.

Sisällysluettelo

S.

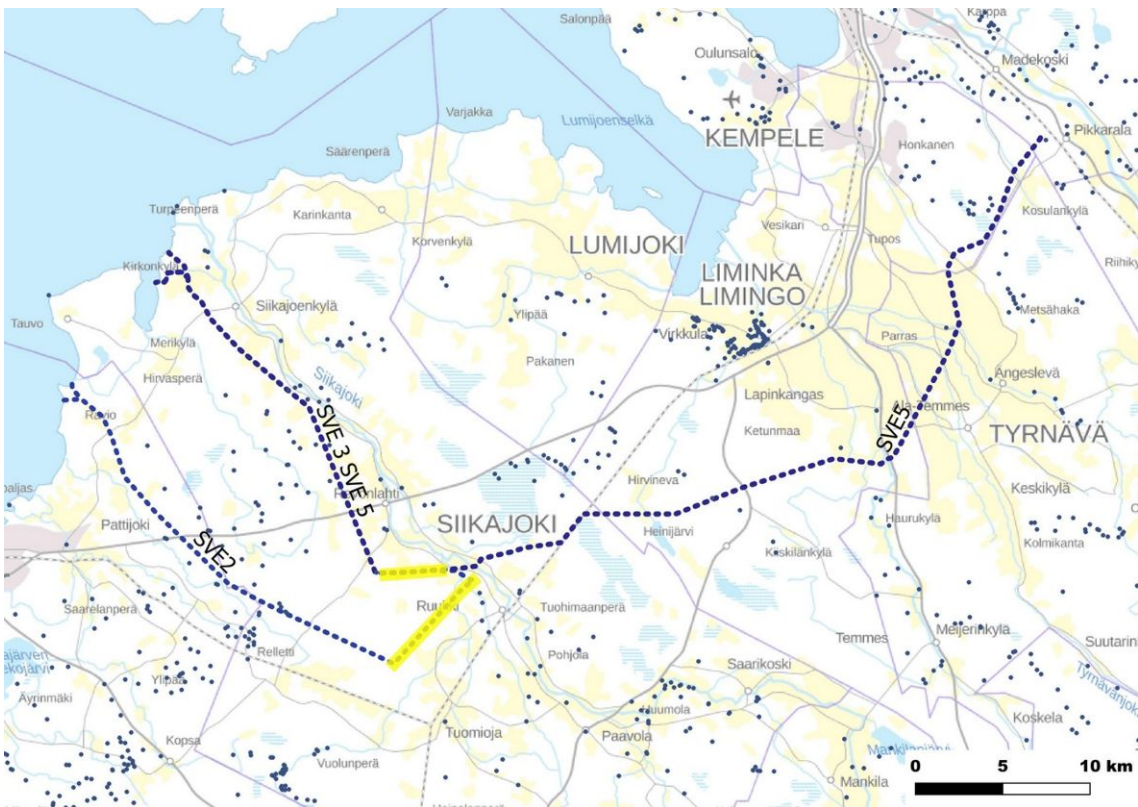
1. Perustiedot.....	3
2. Lähtökohdat ja menetelmät.....	3
2.1 Tutkimushistoria.....	7
2.2 Menetelmä.....	7
3. Maisema, topografia ja geologia.....	7
4. Alueen maankäytön historiaa	15
5. Tulokset	19
6. Yleiskartta.....	19
7. Kohdelista.....	20
8. Kohdetiedot.....	21
9. Aineistoluettelo.....	51

Kansikuva: Siikajoki, johtoreitti Kuusiniemen koillispuolisella rannalla.

1. Perustiedot

Selvitysalue: Hallan merituulipuistohanke, voimajohtolinjaukset, n. 130 km
Tilaaaja: OX2 Finland Oy
Laji: osainventointi **Kenttätöaika:** 9.10-12.10.2022 ja 16.11.-17.11, yht. 6 päivää
Karttanumerot: TM35-lehtijako (mk 1:10000), R4143R, R4143L, R4321L, R4134R, R4413L, R4323L, R4321R, R4144L, R324L, R4144R, R4413R
Koordinaattijärjestelmä: ETRS-TM35 FIN -tasokoordinaatisto
Aiemmat löydöt: - **Inventointilöydöt:** -
Aiemmat tutkimukset: 1978 Paula Purhonen, tarkastus, Tuhkasenkangas
1997 Mika Sarkkinen, inventointi, Tuhkasenkangas, Jylhänkangas
2007 Mika Sarkkinen ja Jarmo Koponen, koekaivaus, Hangaskangas ampumarata
2010 Sami Viljanmaa, inventointi, Aittakangas
2013 Timo Jussila ja Timo Sepänmaa, inventointi, Jokelankangas 1, Jokelankangas 2, Jokelankangas 3.

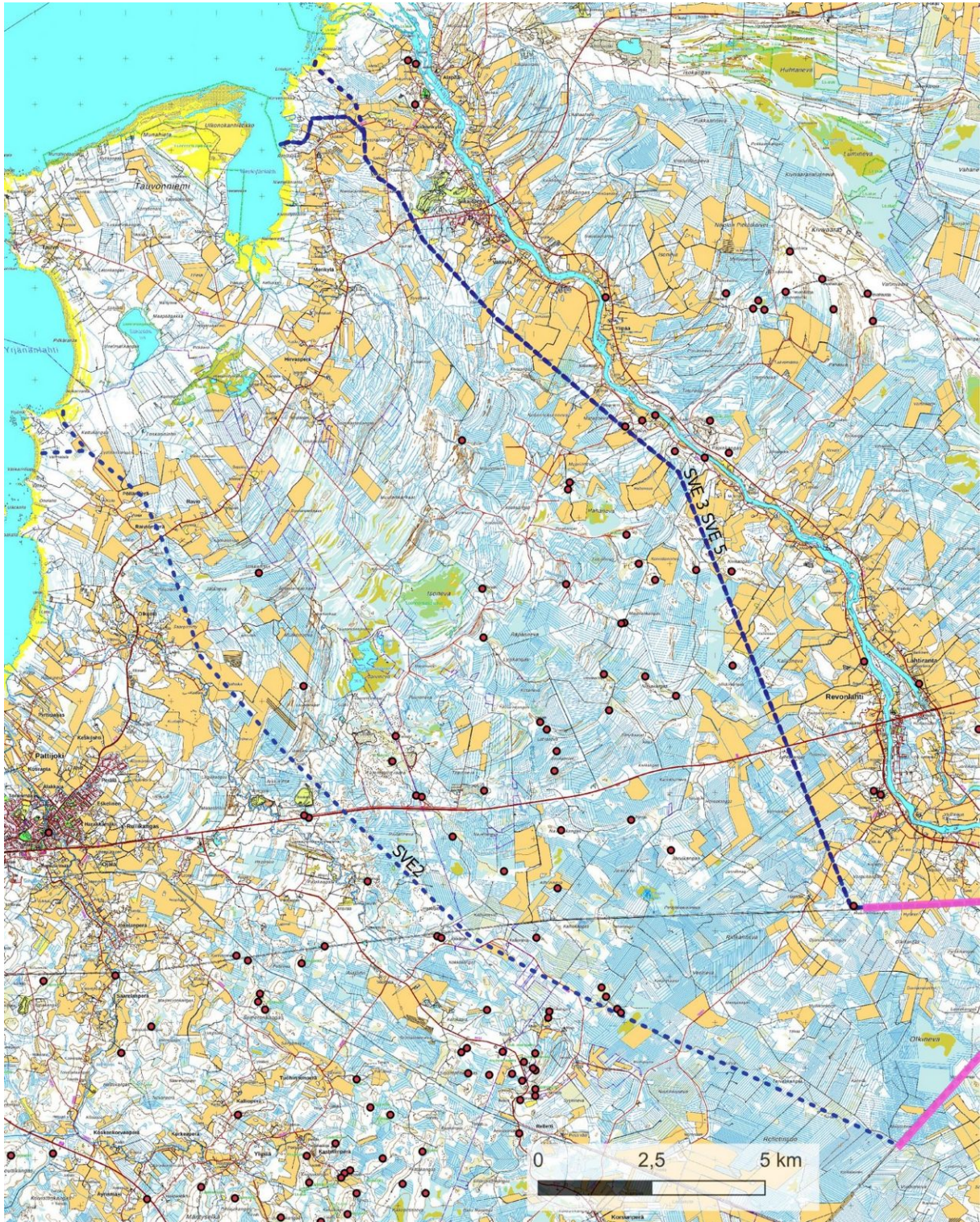
Sähkönsiirtoreittien SVE 2, SVE3 ja SVE5 sijainti. Keltaisena merkityt reitit eivät kuuluneet maastoinventointiin. Tunnetut arkeologiset kohteet merkitty pieninä ympyröinä, tiedot Museoviraston rekisteriportaalin mukaan, luettu 14.4.2023. Taustakartta Mml 9/2022.

2. Lähtökohdat ja menetelmät

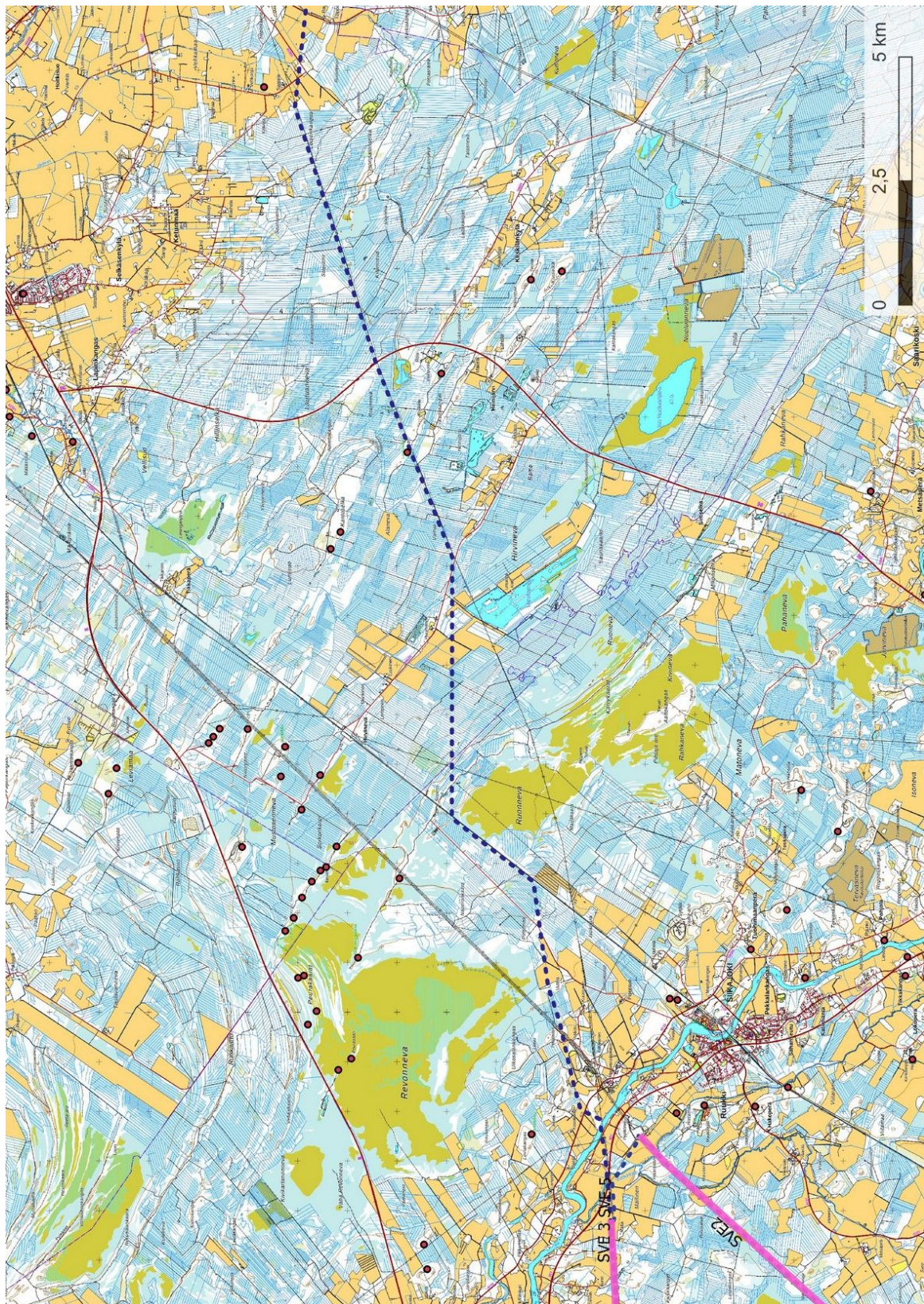
Liittyen Hallan merituulivoimapuiston mantereen puolen sähkönsiirron suunnittelutyöhön tehtiin yhtenä taustaselvityksenä arkeologinen inventointi syksyllä 2022. Yhteensä tarkasteltavana linjauksia on n. 130 km. Voimajohtoreitit kulkevat Raahan ja Siikajoen rannikolta Siikajoen varteen Siikajoen sähköasemalle ja Oulun Pikkaralan sähköasemalle, n. 10 km on yhteistä reittiä SSAB:n Raahan tehtaalle suunniteltavan 400 kV voimajohdon kanssa. Linjaukset kulkevat suurimmaksi alavilla metsäisillä ja rämeisillä alueilla, Limingassa ja Tyrnävällä myös laajojen peltotasankojen halki. Kohdealueet ovat monin paikoin potentiaalisia löytää etenkin uusia historiallisen ajan kohteita. Esihistoriallisen ajan kohteita linjausten läheisyydestä tunnettiin edustaan yksi ja sen lisäksi yksi mahdollinen jakson kohde.

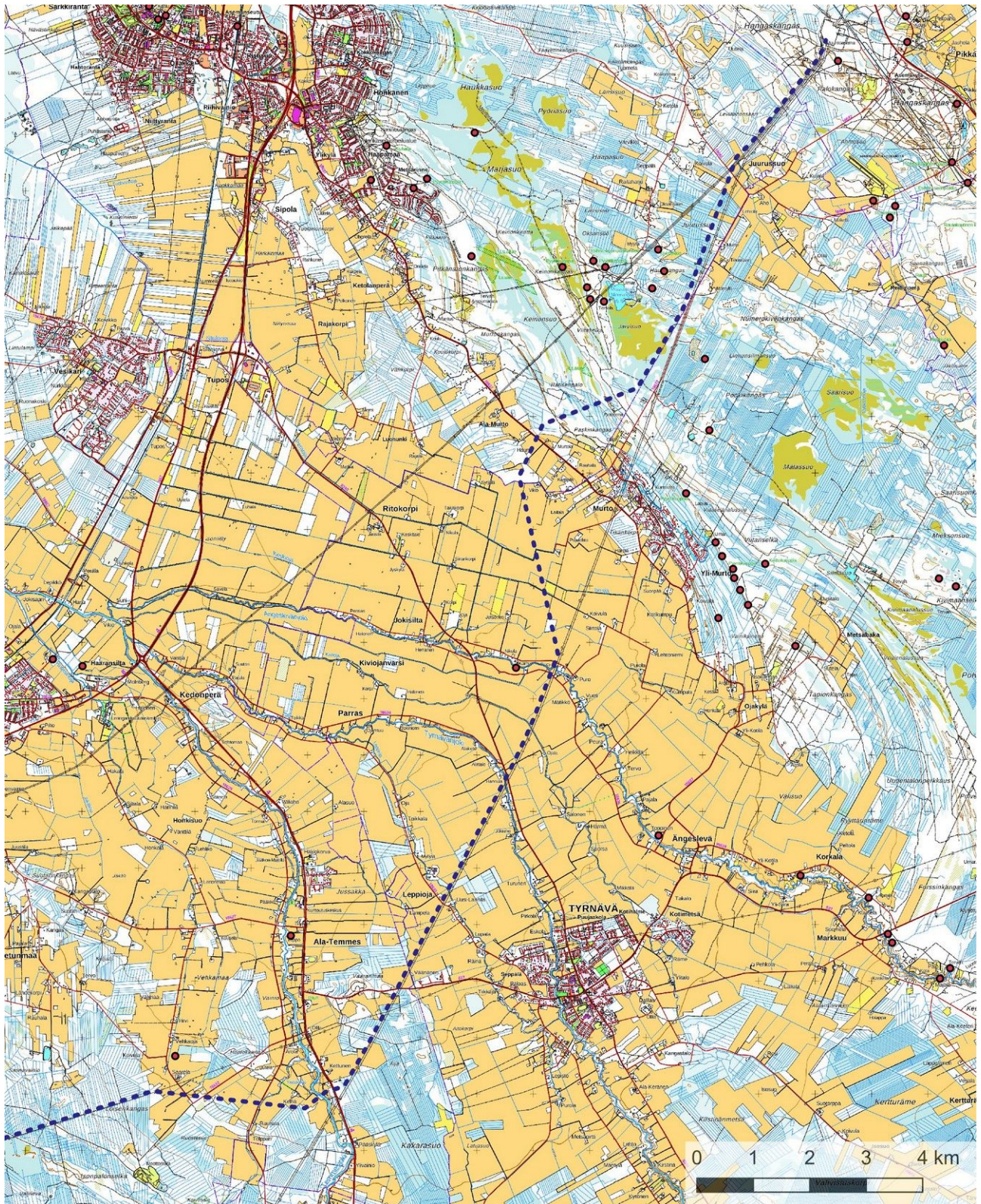
Siikajoella n. 9,5 km johtolinjoja on selvitetty muissa hankkeissa, ja niitä ei maastossa inventoitu, nämä osuudet ovat yhteisiä SSAB:n Raahan tehtaalle suunniteltavan 400 kV vaihtoehtoisen reitin kanssa. Pohjois-Pohjanmaan museo on määritellyt SSAB:n inventoitavat linjaukset ja inventointitarpeen lausunnossaan OUKA/1613/11.01.00.00/2022. SSAB:n voimajohtoreittien inventoinnista on laadittu raportti vuonna 2022.

Länsiosa, ennen inventointia tunnetut arkeologiset kohteet merkitty ympyröinä, kohdetiedot Museoviraston rekisteriportaalin mukaan. Pinkkinä merkityt reitit eivät kuuluneet maastoinventointiin. Taustakartta 10/2022 Mml.

Keskiosa, ennen inventointia tunnetut arkeologiset kohteet merkitty ympyröinä, kohdetiedot Museoviraston rekisteriportaalin mukaan. Pinkkinä merkityt reitit eivät kuuluneet maastoinventointiin. Taustakartta 10/2022 Mml.

Pohjoisosa, ennen inventointia tunnetut arkeologiset kohteet merkitty ympyröinä, kohdetiedot Museoviraston rekisteriportaalin mukaan. Taustakartta 10/2022 Mml.

2.1 Tutkimushistoria

Raahessa, Siikajoella, Ruukissa, Tyrnävällä ja Limingassa on tehty muinaisjäännösten kuntainventoinnit vuonna 1997 (Mika Sarkkinen, Pohjois-Pohjanmaan museo, Museovirasto ja Pohjois-Pohjanmaan liitto) sekä Tyrnävällä 2000-2001 (Marika Hyttinen, Teija Oikarinen ja Anu Rajala, Oulun yliopisto, arkeologian oppiaine). 1600-1700-luvuilta periytyvän Pohjanmaan rantatien linjaus on kartoitettu kokonaan Pohjois-Pohjanmaalla vuonna 2000 (Aimo Kehusmaa, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Oulun tiepiiri). Tyrnävällä on tehty vuonna 2010 Tyrnävän Markkuun, Ängeslevän ja Jokisillan kylien osayleiskaavan inventointi, joka kohdistui Jokisillan alueella myös nyt kohteena olevien johtoreittien läheisyyteen (Jaana Itäpalo, K-P:n Arkeologiapalvelu). Kempeleen kunnan inventointi tehtiin 2005 (Antti Krapu). Johtoreittien koillispuolelta tuntumaan sijoittuvassa kohteessa *Hangaskangas ampumarata* on tehty koekaivaus vuonna 2007 (Mika Sarkkinen ja Jarmo Koponen). Voimajohtolinjoja on inventoitu lähistöllä useissa eri hankkeissa vuosina 2009-2016. Lähialueilla on myös inventoitu useita tuulivoimapuistoja vuodesta 2011 lähtien (Mikroliitti Oy ja Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu Ay). Metsähallituksen metsätalousmaiden kulttuuriperintökohteiden inventointi Pohjanmaan länsiosassa tehtiin vuonna 2012 (Hans-Peter Schulz, Metsähallitus), jolloin liikuttiin myös nyt inventoinnin kohteena olevien johtoreittien lähialueilla lähinnä Siikajoella.

2.2 Menetelmä

Maastoinventointi perustui alueella ja lähistöllä tehtyjen aiempien arkeologisten selvitysten tuloksiin, maaperäkartoitukseen, ortokuvaan, korkeusmalliin, korkeusprofiiliin, laserkeilausaineistoon ja Museoviraston arkeologisista kohteista ylläpitämään digitaaliseen tietokantaan. Kirjallisuuden, arkistoaineiston ja netistä löytyvien historiallisten karttojen avulla selvitettiin alueen maankäytön historiaa. Kenttätyömenetelmät olivat pintahavainnointi, kairaus käsikairalla, lapionpistot ja valokuvaaminen. Tavoite oli inventoida tunnetut kohteet, potentiaaliset alueet sekä historiallisten karttojen perusteella paikannetut mahdolliset arkeologiset kohteet. Tarkastelualue oli n. +/- 100 m keskilinjasta.

Siikajoella n. 10 km johtoreiteistä on inventoitu viime aikoina muissa hankkeissa, joten niitä ei inventoitu maastossa, niiden osuuksien läheisyydestä ei tunnettu ennen inventointia arkeologisia kohteita.

3. Maisema, topografia ja geologia

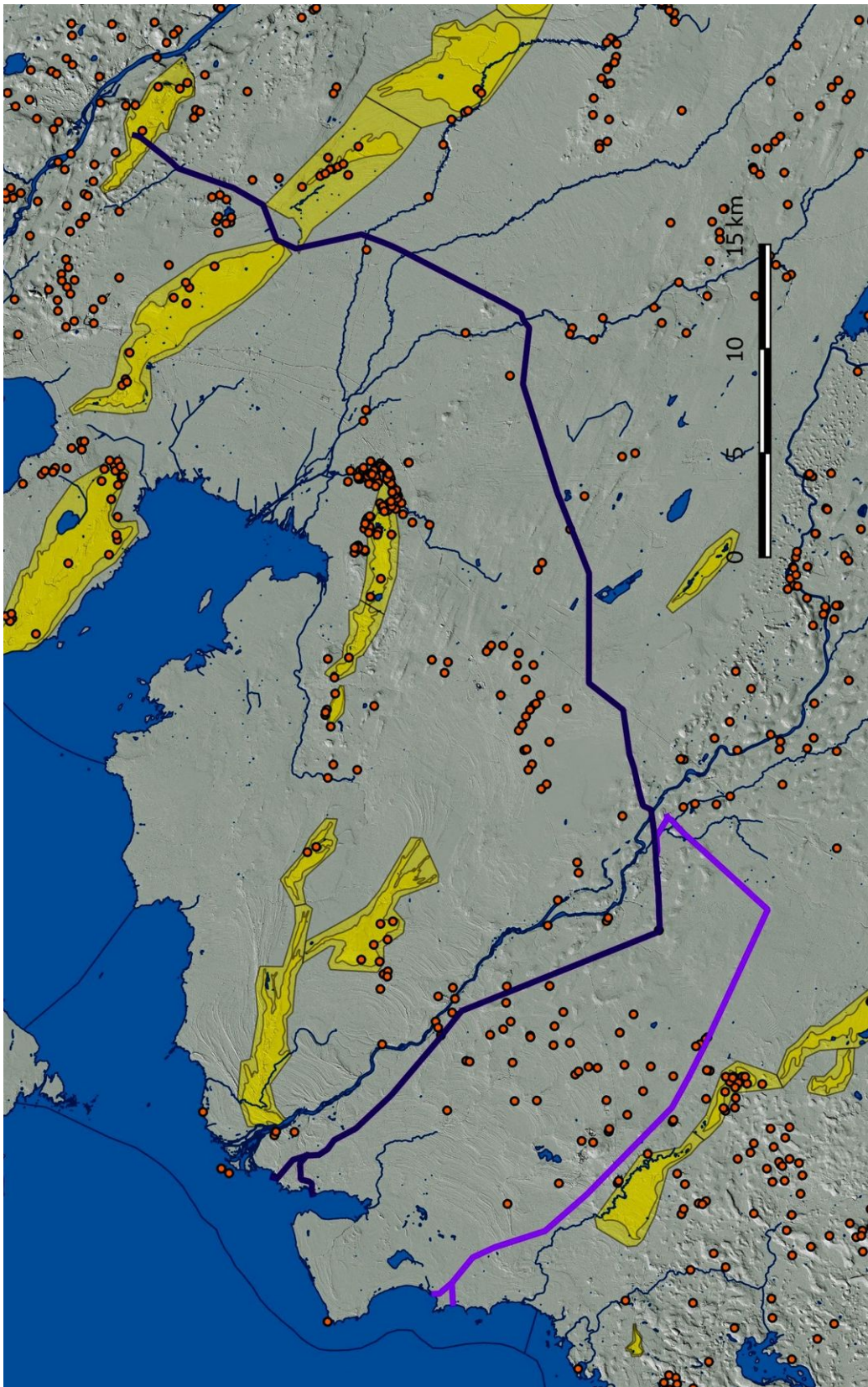
Raahen puolella reitti kulkee Pöllänperän tasaisen merenrantavyöhykkeen eteläpuolella aluksi lähinnä peltojen halki valtatie 8 pohjoispuolelle asti. Ennen valtatieltä reitit sivuavat n. 1 kilometrin matkalla laajoja hiekkadyynikenttiä, joiden kaakkois- ja eteläpuolella maaperä vaihtuu karkeaksi kivikoksi. Siikajoen puolella reitti jatkuu ensin matalien jonkin verran maaperältään vaihtelevien kankaiden yli ja sen jälkeen pääosin tasaisilla ojitetuilla rämeillä. Siikajoella reitit alkavat Merikylänlahden länsirannalta ja pohjoisempi reitti Kuusiniemestä. Tasaisen merenrannikon jälkeen reitit kulkevat jokivarren asutusalueiden länsipuolella lähinnä pelloilla ja tasaisilla rämeillä, joiden välissä esiintyy matalia hiekkakaartoja. Siikajoella reitit ylittävät Siikajokivarren asutus- ja peltoalueet, mistä ne jatkuvat pääosin ojitetuilla rämeillä Limingan Temmesjoen länsipuolelle asti, laajempia kankaita ei tällä osuudella esiinny.

Limingassa ja Tyrnävällä reitit kulkevat laajojen peltotasankojen yli – näiltä osin kohdealue kuuluu Suomen suurimpiin yhtenäisiin tasankoalueisiin, joka yltää Lumijoelta ja Limingasta Tyrnävälle. Peltotasankoja halkovat Temmesjoki, Tyrnävänjoki ja Leppioja, joiden varrella asutus on suhteellisen harvaa. Kempeleessä reitit kiertävät länsipuolelta Murron kyläasutuksen, jonka pohjoispuolella ne sivuavat ojittamattoman Järvisuon itäreunaa. Juurussuolla reitit kulkevat ojitetujen rämeiden ja peltojen halki ja ylittävät muutamia pieniä mäkiä ennen Pikkaralan muuntoasemaa, jonka ympäristössä on laajasti kumpuilevaa hiekkakangasta.

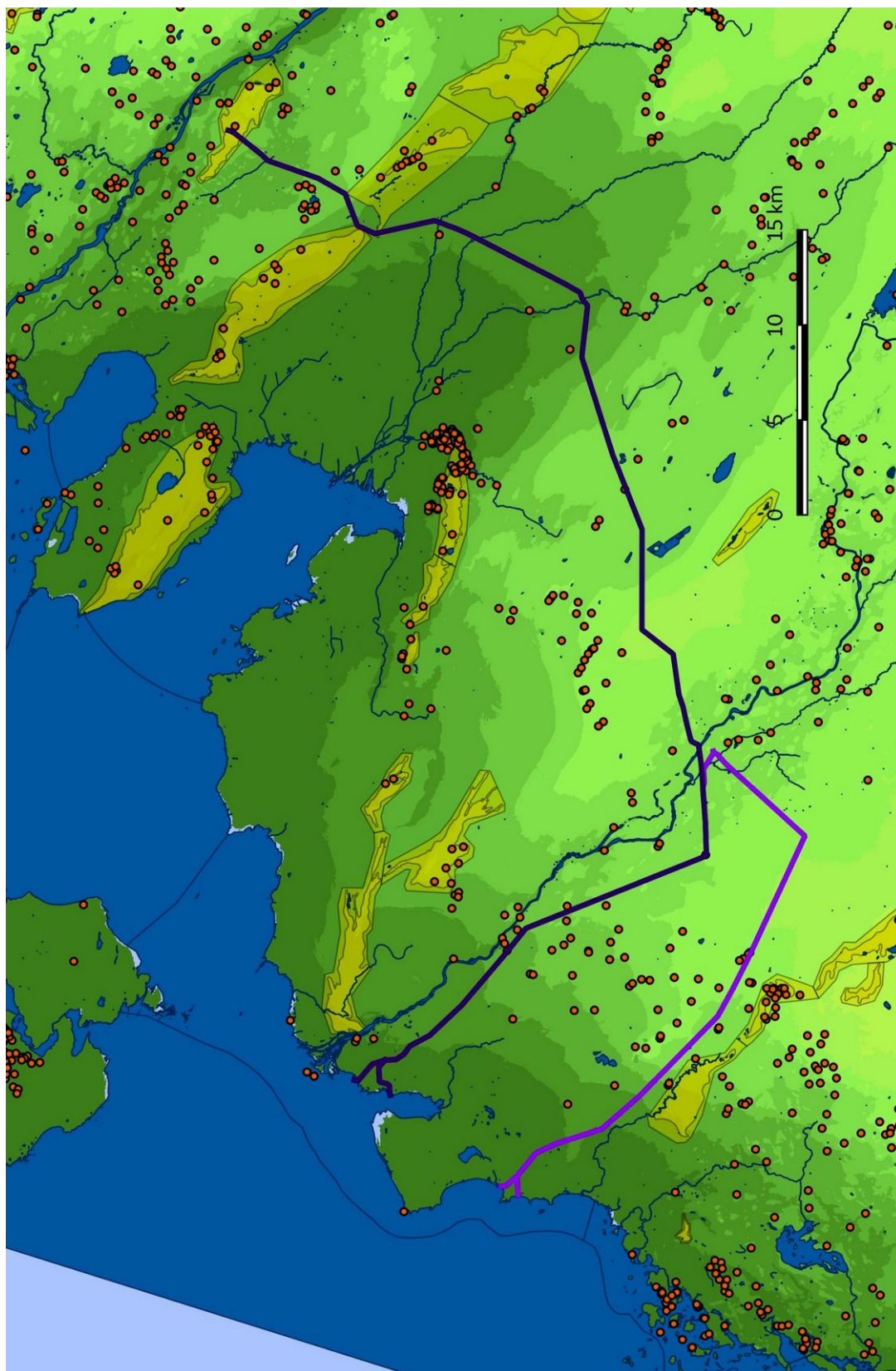
Maaperä kohdealueilla on suurimmaksi hienolajitteista. Rannikolla Raahessa ja Siikajoella johtoreittien lähialueilla esiintyy laajoja hiekkadyynikenttiä. Kivikkoisempaa maaperää esiintyy Raahessa ja Siikajoella valtatie 8 molemmin puolin ja Limingassa Temmesjokilaakson länsipuolella turvemaiden välisillä matalilla kankailla. Pikkaralan muuntoaseman ympäristö on maaperältään hiekkaa.

Korkeussuhteiltaan alue on varsin tasaista, korkeuserot ovat pääsääntöisesti alle 2 m/100 m, ainoa laajempi korkea alue on Pikkaralan muuntoaseman ympäristö. Myös jokirannat ovat johtoreittien ylityskohdilla matalia.

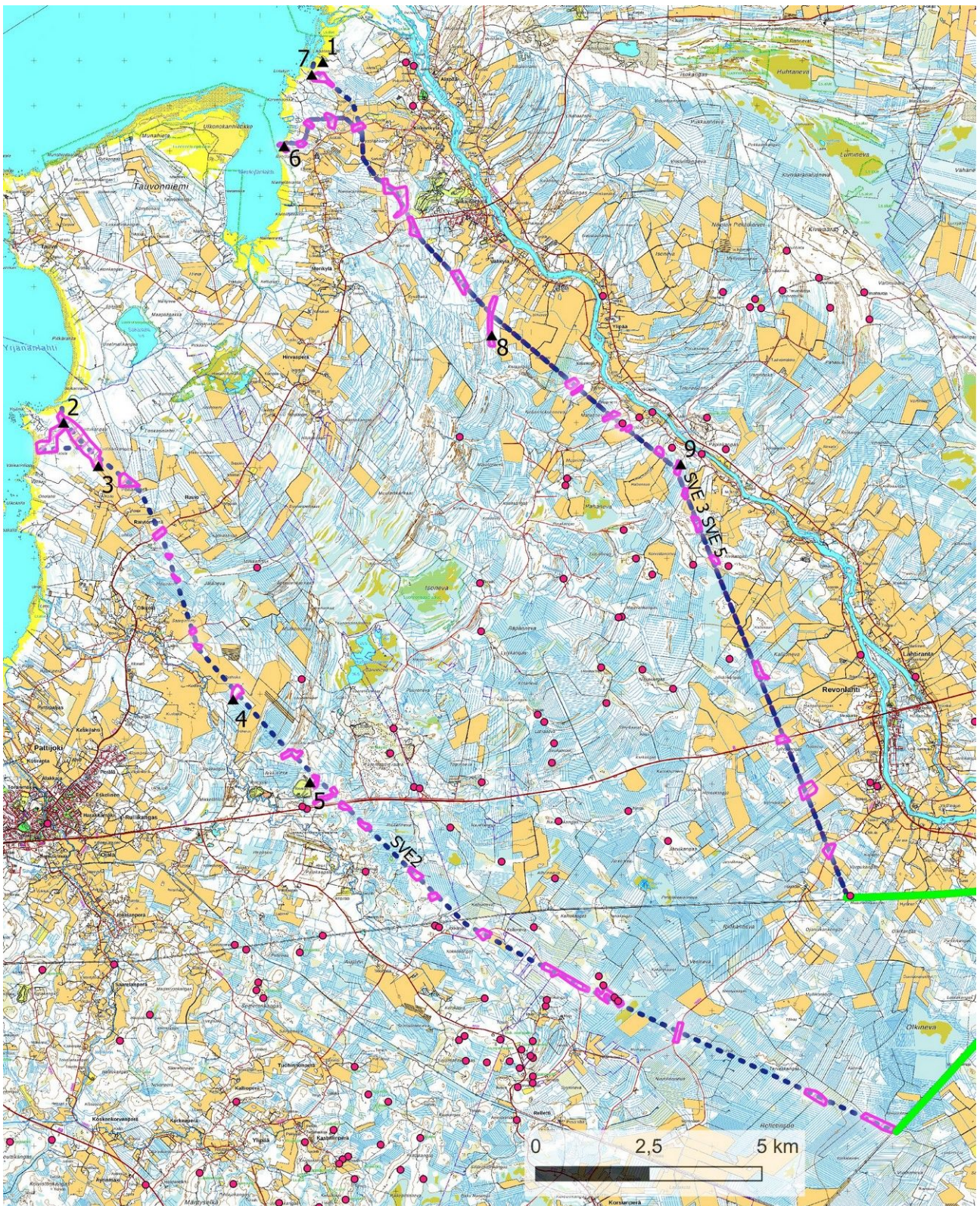
Reittien läheisyydessä on ollut pieniä järviä ja lampia, jotka on laskettu tai niiden pinta-ala on ojitusten myötä pienentynyt, myös monet pienet purot ja norot ovat hävinneet ojituksissa.

Johtoreitit ja arkeologiset kohteet vasten vinovalovarjoste 2 m DEM, hiekka-alueet ja harjut keltaisena. Taus-
ta-aineistot Suomen ympäristökeskus, <https://www.syke.fi/avointieto> ja Mml 10/2022. Ennen inventointia mui-
naisjäännösrekisteriin merkityt kohteet merkitty ympyröillä.

Johtoreitit ja arkeologiset kohteet suhteessa korkeusvyöhykkeisiin, hiekka-alueet ja harjut keltaisena. Muinaisjäännösrekisterin kohteet ennen inventointia merkitty ympyröinä. Tausta-aineistot Suomen ympäristökeskus, <https://www.syke.fi/avointieto> ja Mml 10/2022.

Inventoidut alueet ja kuvauspaikat 1-9 (kohdekuvat ovat kohdekuvausten yhteydessä, kuva 1 on kansikuva). Vihreänä merkityt reittisuudet eivät kuuluneet maastoinventointiin. Taustakartat Mml 10/2022. Ennen inventointia tunnetut arkeologiset kohteet merkitty ympyröinä, tiedot Museoviraston rekisteriportaalin mukaan.

2. Rantalaidun Yrjänän itäpuolella, pohjoiseen.

3. Pöllänperän peltoja, pohjoiseen.

4-5. Matala hiekkakangas Olkijoen itäpuolella, koilliseen. Johtoreitti kulkee Vapunnevan pohjoispuolella sijaitsevan raviradan koillispuolitse, kuva pohjoiseen.

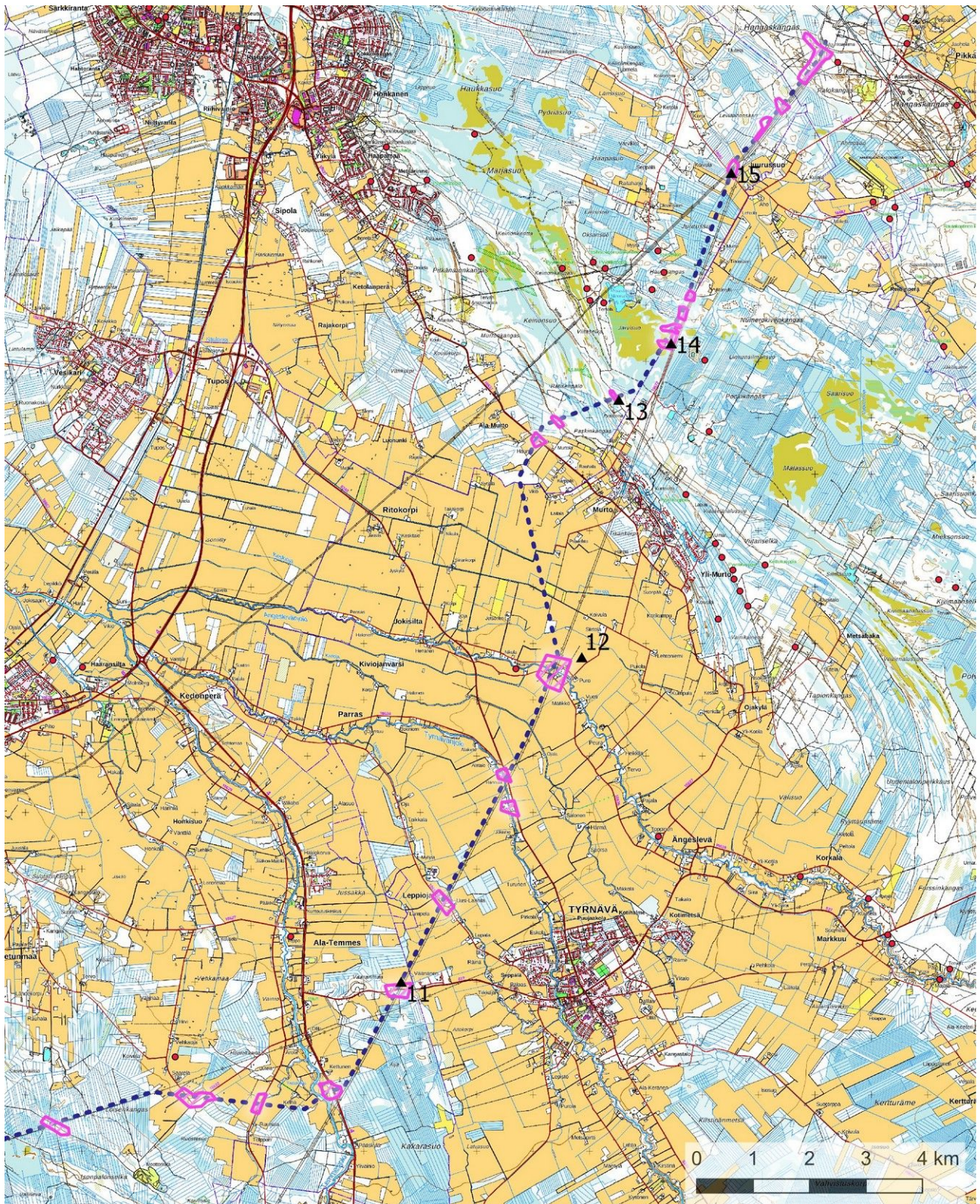
6-7. Siikajoella eteläisempi johtoreitti alkaa Merikylänlahden venesatamasta, kuva pohjoiseen. Oikealla, vanha hirsirakennus Kuusiniemessä, kuva länteen.

8-9. Moderni maanottokuoppa, luoteeseen. Oikealla, jyrkkärintainen hiekkakaara Hahonsuon koillispuolella, kuva etelään.

Inventoidut alueet ja kuvauspaikka 10 (kohdekuvat ovat kohdekuvausten yhteydessä). Vihreänä merkityt reittiosuudet eivät kuuluneet maastoinventointiin. Taustakartat Mml 10/2022. Ennen inventointia tunnetut arkeologiset kohteet merkitty ympyröinä, tiedot Museoviraston rekisteriportaalin mukaan.

Inventoidut alueet ja kuvauspaikat 11-15 (kohdekuvat ovat kohdekuvausten yhteydessä). Taustakartat Mml 10/2022. Ennen inventointia tunnetut arkeologiset kohteet merkitty ympyröinä, tiedot Museoviraston rekisteriportaalin mukaan.

10-11. Johtolinjaus Siikajoen sähköaseman pohjoispuolella, kuva länteen. Oikealla johtolinjaus Tyrnävän keskustan länsipuolella, kuva koilliseen Leppiojan suuntaan.

12-13. Nykyinen johtolinja Ängeslevänjoen pohjoispuolella, kuva luoteeseen. Oikealla, johtoreitti ylittää Muronkylän pohjoispuolella hiekkaharjun, kuva luoteeseen.

14. Järvisuon itäpuolinen soistunut kangas, länteen.

15. Johtoreitti Juurussuolla, kuva pohjoiseen.

4. Alueen maankäytön historiaa

Korkeimmat alueet sijaitsevat Raahen ja Siikajoen puolella n. 60 m mpy, joka vastaa kivikauden muinaisrantaa n. 5700 cal BP. Jakson kohteille otollisia mäkipaikkoja ja kankaita on lähinnä Raahessa ja Siikajoella, mistä johtoreittien lähistöltä tunnetaan rakkakuoppia ja rökkiöitä, alueella esiintyy myös rämeiden välisiä matalia hiekkakankaita, jotka ovat otollisia jakson asuinpaikkojen ja pyyntikuoppien sijainnille. Limingan puolelta tunnetaan jakson loppupuolen merenrantakorkeudelta rökkiötä Tuhkasenkankaalta (id-tunnus 425010015).

Suurimmaksi osaksi alueet sijaitsevat metallikautisella korkeudella. Johtoreitit Siikajoen länsipuolella ovat lähistöltä tunnettujen aiempien löytöjen perusteella potentiaalisia rautakautisille kohteille, tähän antavat viitteitä jakson loppupuolelle ajoittuva Siikajoen kirkon lounaispuolelta löytynyt *Rutelon* kohde, mistä on löytynyt useita pronssi- ja rautaesineitä, alempana joen varressa sijaitsee laaja Papinkankaan lähinnä varhaismetallikaudelle ajoitettu kohde, alueelta on kartoitettu lähes 200 maakuoppaa – kyse on lähinnä keittokuopista, joukossa on myös pyyntikuoppia ja oletettavasti myös historiallisen ajan kuoppia. Raahen puolella reittien läheisyyteen ei sijoitu erityisen potentiaalisia rautakautisia muinaisrantoja. Kempeleen ja Oulun puolella johtoreittien lähialueita tunnetaan useita metallikautisia kohteita, etenkin keittokuoppia ja rökkiöitä – Mouringinjärven ympäristössä on löytöklusteri, johon kuuluu lähinnä pyyntikuoppia ja muita kuoppajäännöksiä. Järven koillis- ja itäpuolella on kaksi rökkiökohdetta, joista toisen lähistöltä on löytynyt metallinetsinnässä n. 1200-1500 BP. ajoittuva karhuaihein koristeltu laattahela. Limingassa ja Tyrnävällä johtoreitit kulkevat suurelta osin tasaisilla ojitetuilla rämeillä ja tasaisilla pelloilla, niillä esihistoriallisten löytöjen todennäköisyys on verrattain pieni.

Vuoden 1765 isojakokartta Siikajoelta, Jean Taimelin. Joen rantaa Ala-Hahon, Keskitalon ja Pihlajaniemen kohdalla. Kartalle vihreänä merkityt alueet olivat luonnon niittyjä, johtoreitit kulkevat niiden oikealla puolella. Hiekkadyynit kuvattu ruskeana. Kansallisarkisto, isojakokartta Siikajoki F15:1.

Siikajoen, Limingassa Temmesjoen sekä Tyrnävällä Tyrnävänjoen sekä pienemmän Leppiojan varrelle oli perustettu 1700-luvulla jo useita taloja kohdealueiden läheisyyteen. Pitäjänkartoille ja vanhoille peruskartoille on merkitty myös nuorempaa 1800-luvun loppupuolella ja 1900-luvun alkupuolelle perustettua asutusta, tähän myöhäisempään asutukseen voi liittyä vanhoja viljelysalueita, puuhiilen valmistuspaikkoja, metsätöihin liittyviä kohteita jne. Elinkeinohistoriallisista kohteista voivat antaa viitteitä poiskäytöstä jääneet vanhoille kartoille merkityt polut ja kulkureitit sekä muu topografia, kuten lasketut vesistöt ja kuivuneet suot, mm. Limingan Heinijärvi on osittain laskettu.

Raahessa ja Siikajoella reittien läheisyydessä kulkee 1600-1700-luvulta periytyvä Pohjanmaan rantatie, joka on ollut yksi Suomen merkittävimmistä historiallisen ajan teistä. Historiallinen Savontie on kulkenut Temmesjoen itäpuolella, johtoreittien läheisyydessä linjaus kulkee nykyisin valtatie 4 vaiheilla, sen tuntumassa tien linjauksen voi arvioida hävinneen.

Pikkaralan muuntoasema kuluu rky-kohteeseen *Oulujoen ja Sotkamon reitin voimalaitokset* (Museoviraston rekisteriportaalin tunnus 1292). Siihen kuuluvat valvomo, muuntamo, reaktorilaitos ja asunto ovat Aaren Ervin vuosina 1955-1959 suunnittelema. Linjausten lähialueelle sijoittuvat myös rky-kohteet Liminka, *Ala-Temmesen jokivarsitalot* (1421) ja Siikajoki, *Ruukin maatalousoppilaitos* (4324).

Yksityiskohta vuodelta 1779-1783 peräisin olevasta Taimelin piirtämästä isojakokartasta. Siikajokea Revonlahdella Lunkin kohdalla, alhaalla Palokankaan asutus. Johtolinjaukset kulkevat etäällä asutuksen eteläpuolella. Kartta: Kansallisarkisto Revonlahti F12:1.

Temmesjoen, Tyrnävänjoen ja Leppiojan seutua 1840-luvun alussa laadituilla pitäjänkartoille. Johtoreitin läheisyyteen sijoittuu viisi tilaa, jotka on perustettu ennen isoajakoa. Kartta: Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto, la Pitäjänkartat, Liminka ja Tyrnävä 342106.

Merikylää, Siikajoenkylää ja Siikajoen kirkonkylää vuoden 1953 peruskartalla 244210, Maanmittauslaitos, <http://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi/>.

5. Tulokset

Inventoinnissa löytyi 14 uutta kohdetta, joista 6 on kyläpaikkoja. Uusia tervahautakohteita löytyi kolme. Lisäksi huomioitiin Pohjanmaan rantatien linjaus Raahessa ja Siikajoella (kohteet 12 ja 21). Tanssikentän ja Korven kohteissa on maakellareiden pohjia, joista Korven kellarijäänteet ajoittuvat lähihistoriaan.

Sähkönsiirron toteuttamisella suunnitellusti voi olla vaikutusta kohteisiin: 7. Tuhkasenkangas, 10. Aittakangas, 15. Jokelankangas 1, 19. Ravirata itä ja 12. Pohjanmaan rantatie/Vanha maantie-Kirkkotie. Mahdollisesti vaikutusta voi olla kohteeseen 16. Jokelankangas 2, johon etäisyys johtolinjauksesta on n. 70 m. Myös Pohjanmaan rantatien linjaus kohteessa 21 tulisi ottaa huomioon suunnittelussa.

23.5.2023

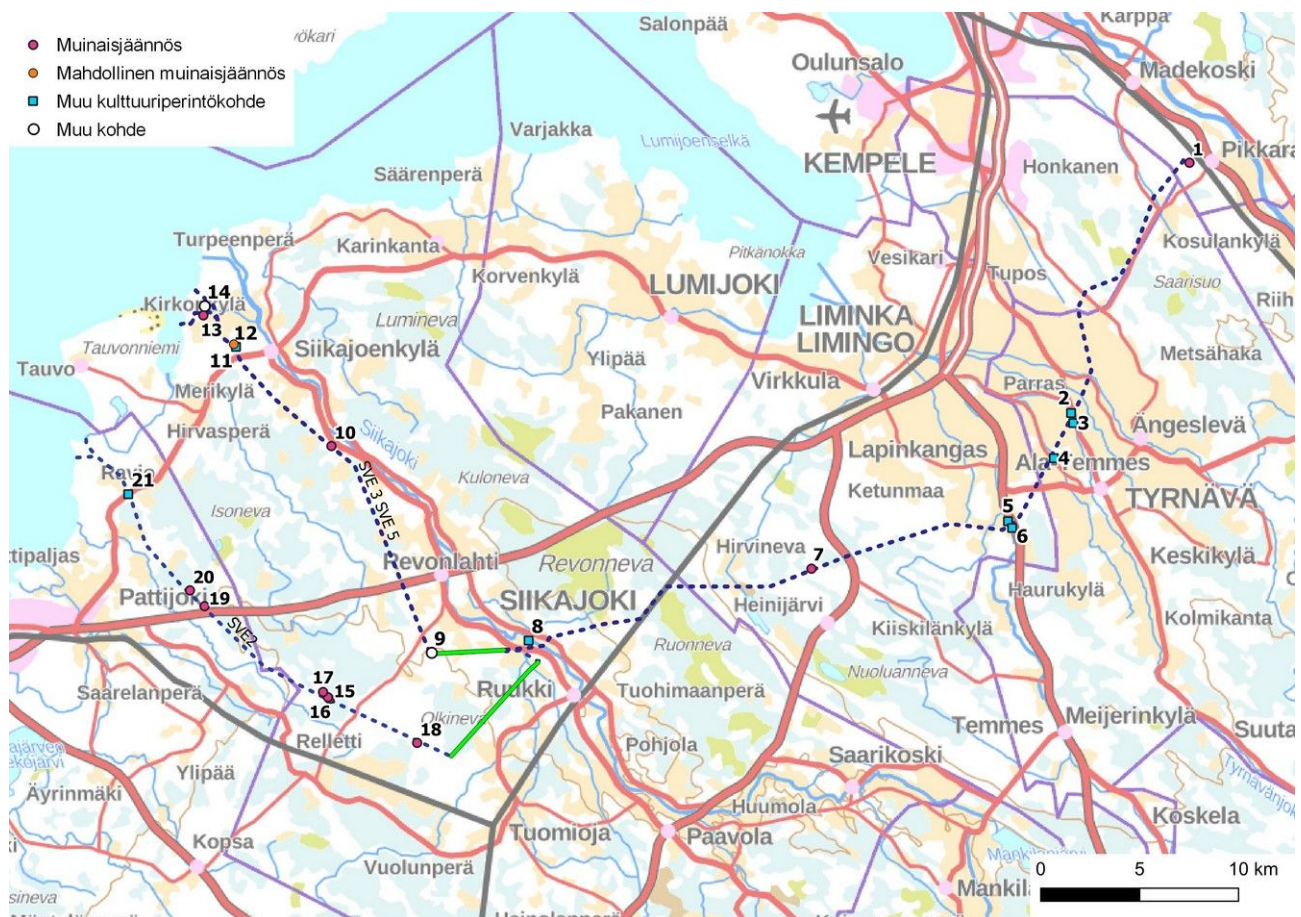
Jaana Itäpalo

Jaana Itäpalo

Hans - Peter Schulz

Hans-Peter Schulz

6. Yleiskartta

Raportin kohteet 1-21. Taustakartta Mml 9/2022.

7. Kohdelista

Kohde	sivu	tyyppi/ tyypin tarkenne	ajoitus	lkm.	status
OULU					
1. Hangaskangas ampumarata	21	asuinpaikat/sotilaslerit	historiallinen	1	MJ
TYRNÄVÄ					
2. Kokko (Hannula)	22	asuinpaikat/kylänpaikat	historiallinen	1	KP
3. Kokko	24	asuinpaikat/kylänpaikat	historiallinen	1	KP
4. Laanila	26	asuinpaikat/kylänpaikat	historiallinen	1	KP
LIMINKA					
5. Kettunen	27	asuinpaikat/kylänpaikat	historiallinen	1	MJ
6. Pääsky	29	asuinpaikat/kylänpaikat	historiallinen	1	KP
7. Tuhkasenkangas	31	kivirakenteet/röykkiöt	ajottamaton	2-3	MJ
SIKAJOKI					
8. Puoskari	33	asuinpaikat/kylänpaikat	historiallinen	1	KP
9. Jylhäkangas	34	luonnonmuodostuma	ei määritelty	1	m
10. Aittakangas	35	työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	2	MJ
11. Tanssikenttä	36	maarakenteet/kellarit	moderni	1	KP
12. Pohjanmaan rantatie/Vanha maantie-Kirkkotie	38	kulkuväylät/tienpohjat	historiallinen	1	MJ/KP
13. Mallula	41	työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	1	MJ
14. Korpi	43	maarakenteet/kellarit	historiallinen	3	m
15. Jokelankangas 1	44	maarakenteet/kuopat	ajottamaton	1	MJ
16. Jokelankangas 2	45	kivirakenteet/kiukaat työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	2	MJ
17. Jokelankangas 3	46	työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	1	MJ
18. Relletinsuo	47	työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	2	MJ
RAAHE					
19. Ravirata itä	48	työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	1	MJ
20. Makkara-arot	49	työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	1	MJ
21. Pohjanmaan rantatie/Siika-joentie	50	kulkuväylät/tienpohjat	historiallinen	1	KP

Status: MJ muinaisjäännös, KP muu kulttuuriperintökohde, LP löytöpaikka, m muu kohde. Uudet kohteet korostettu sinisellä.

8. Kohdetiedot

1. OULU Hangaskangas ampumarata

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000020376	TM35-lehtijako	R4413R, R4413L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	342205, 342208
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7199296 I: 440402
Tyyppin tarkenne	sotilasleirit	N2000	Z n. 37,50-40 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	aiempi tieto, leiripaikka
Aiemmat tutkimukset	2007 Mika Sarkkinen ja Jarmo Koponen, koekaivaus	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-

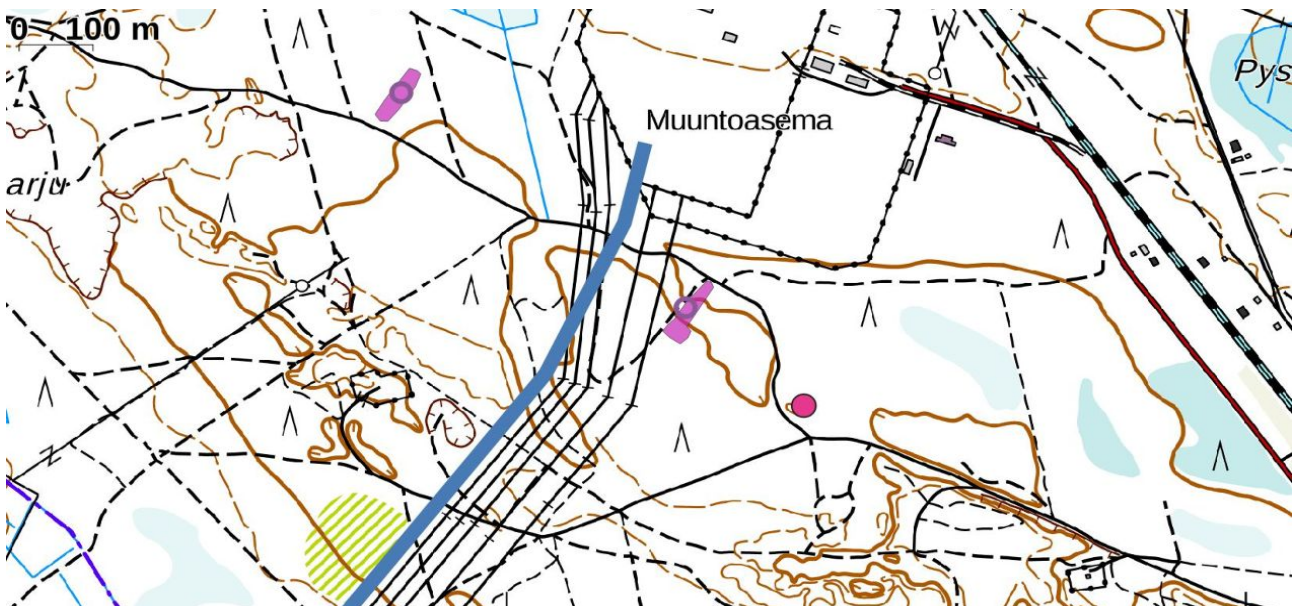
Kuvaus: rekisteriportaali: Alueella sijaitsee Oulun Tarkkampusajapataljoonan ampumarata- ja harjoitusalue, joka ilmeisesti oli käytössä vuosina 1886–1901. Alueelta on havaittu suojavalli (n. 80 x 14 x 2,5 m), ampu-
mapenkka (n. 50 x 8 x 0,5-1 m) ja leirialue (n. 30–40 x 45–55 m). Leiristä noin 1 km kaakkoon on ojanne ja
kuoppia, jotka mahdollisesti liittyvät sotilasharjoituksiin.

2022: Suojavalli ja ampu-
mapenkka olivat ennallaan. Ampu-
mapenkka sijaitsee nykyisen johtokäytävän itä-
puolella, suojavalli muuntoaseman länsipuolella. Ampu-
mapenkan eteläpää päättyy n. 10 m halkaisijaltaan
olevaan ja noin metrin syvyyseen kuoppaan, jonka tulkinta rakenteeseen kuuluvaksi oli epävarmaa, myös-
kään itse penkka ei eteläosaltaan selvästi erotu luontaisesta hiekkadyynivallista. Leiripaikka sijaitsee johto-
reitistä n. 300 m itään, ja sitä ei inventoitu ja rajattu. Johtolinjauksen länsipuolella on laaja maanottoalue,
alueella on paljon myös pienempiä moderneja maanottokuoppia.

**Ehdotus suojaväy-
hykkeeksi:** kyllä. Johtoreitti kulkee kohteista n. 120-300 metrin etäisyydellä.

Alakohteet

tyyppi,C,100	x,N,11,3	y,N,11,3
suojavalli	439857,000	7199743,000
ampu- mapenkka	440242,000	7199436,000

Hangaskangas ampumarata, suojavallille ja ampu-
mapenkalle tehtiin kohderajaus, leirin rajaamaton paikka
punaisen ympyrän kohdalla. Johtolinjauksen sinisenä viivana. Kartta 1:10 000 Mml 10/2022.

Ampumapenkki koordinaattien kohdalla, pohjoiseen.

Suojavallin mutkitteleva eteläpää, kuva etelään.

2. TYRNÄVÄ Kokko (Hannula)

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4324L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	342106
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7186651 I: 434414
Tyypin tarkenne	kyläpaikat	N2000	Z n. 10 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	Päärakennus
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Kuvaus: Tupostien varrella, Tyrnävänjoen länsirannalla, ympäröivät alueet ovat tasaista peltotasankoa. Jo-kivarteen on merkitty 1770-luvun isojakokartalle kolme Kokko-nimistä taloa, joista nykyinen Hannula on keskimmäinen. Hannulan pihapiirissä on nykyisin kaksi asuinrakennusta sekä muita tilarakennuksia.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	kyllä. Johtoreitti kulkee vajaan 100 metrin etäisyydellä itäpuolella.		

Kokko (Hannula). Johtolinjaus sinisenä viivana. Kartta 1:10 000 Mml 10/2022.

Päälle piirretty 1770-luvun isojakokartta, Kokko (Hannula) ympyröity. Maanmittauslaitos, Tyrnävä: Separat förrättningskarta, kartadel 45/12 A-I kd 1, storskiftesreglering.

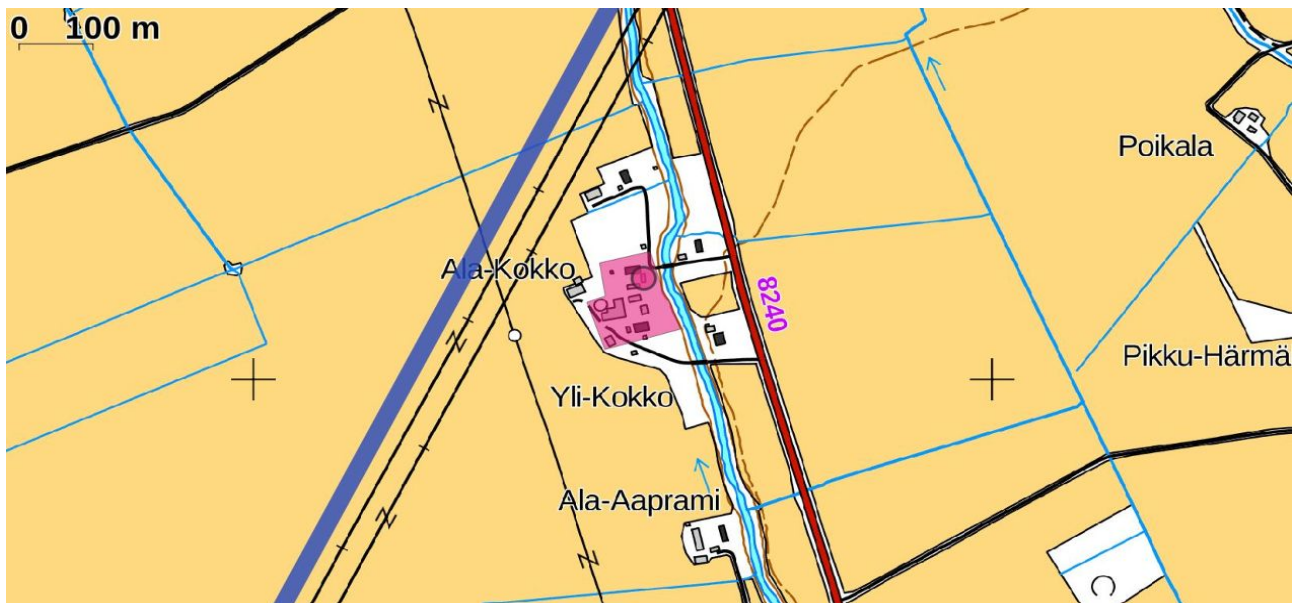
Hannula luoteeseen.

3. TYRNÄVÄ Kokko

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4324L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	342106
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7186145 I: 434528
Tyyppin tarkenne	kyläpaikat	N2000	Z n. 10 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	Vanha asuinrakennus Ala-Kokon pihapiirissä
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-

Kuvaus: Tupostien varrella, Tyrnävänjoen länsirannalla, ympäröivät alueet ovat tasaista peltotasankoa. Nykyisten Ala-Kokon ja Yli-Kokon tonttien keskivaiheille on merkitty 1770-luvun isojakokartalle talo ja sen pohjoispuolelle tuulimylly. Molempien tilojen pihapiirit ovat nykyisin tiiviisti rakennettuja. Ala-Kokon pihan itälaidalla on vanha hirsinen asuinrakennus, molempien tilojen pihapiirissä on mm. vanha hirsiaitta.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: kyllä. Johtoreitti kulkee n. 150 metrin etäisyydellä nykyisen johtolinjan länsipuolella.

Kokko. Kartta 1:10 000 Mml 10/2022.

Päälle piirretty 1770-luvun isojakokartta, Kokko ympyröity, talon pohjoispuolella oli tuulimylly. Maanmittauslaitos, Tyrnävä: Separat förrättningskarta, kartadel 45/12 A-I kd 1, storskiftesreglering.

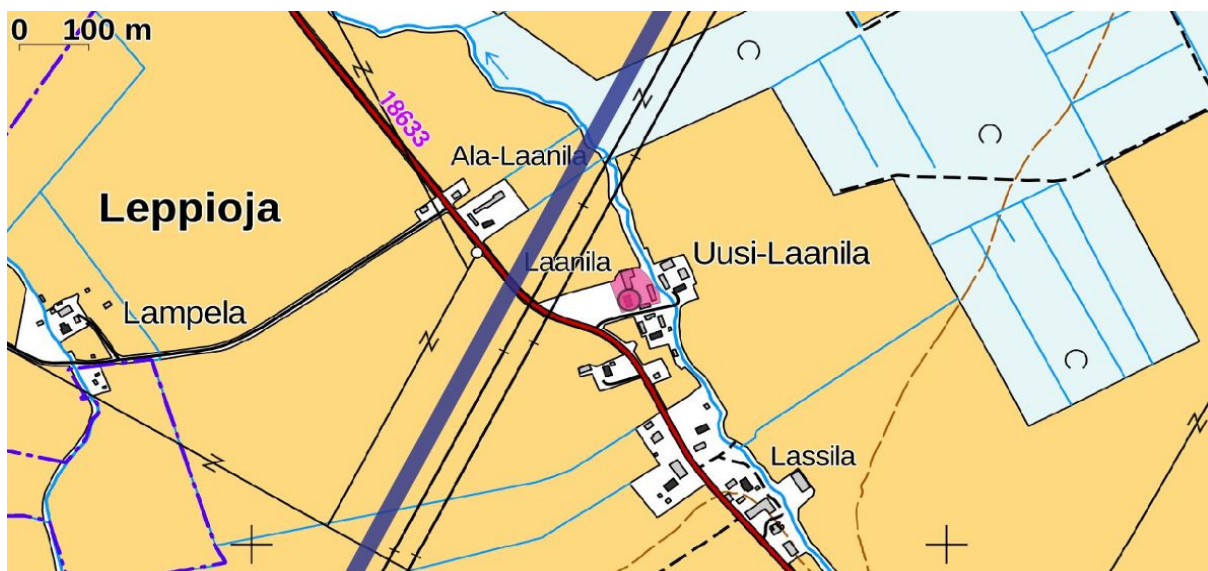
Yli-Kokon pihan eteläreunaa, kuva luoteeseen.

Ala-Kokon vanha ja uusi asuinrakennus, kuva länteen.

4. TYRNÄVÄ Laanila

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4324L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	342106
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7184371 I: 433543
Tyypin tarkenne	kylänpaikat	N2000	Z n. 10 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	Nykyinen päärakennus
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Kuvaus: Leppiojantien varrella, pienen Leppiojan länsirannalla, ympäröivät alueet ovat tasaista peltotasa-koa. Laanilan paikalla on merkitty 1770-luvun isojakokartalle talo. Paikalla on maatilän uusi asuinrakennus ja useita tilarakennuksia.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	kyllä. Johtoreitti kulkee n. 130 metrin etäisyydellä nykyisen johtolinjan länsipuolella.		

Laanila. Kartta 1:10000 Mml 10/2022.

Laanila itäkaakkoon.

Päälle piirretty 1770-luvun isojakokartta, Laanila ympyröity. Maanmittauslaitos, Tyrnävä: Separat förrättningskarta, kartadel 45/12 A-I kd 1, storskiftesreglering.

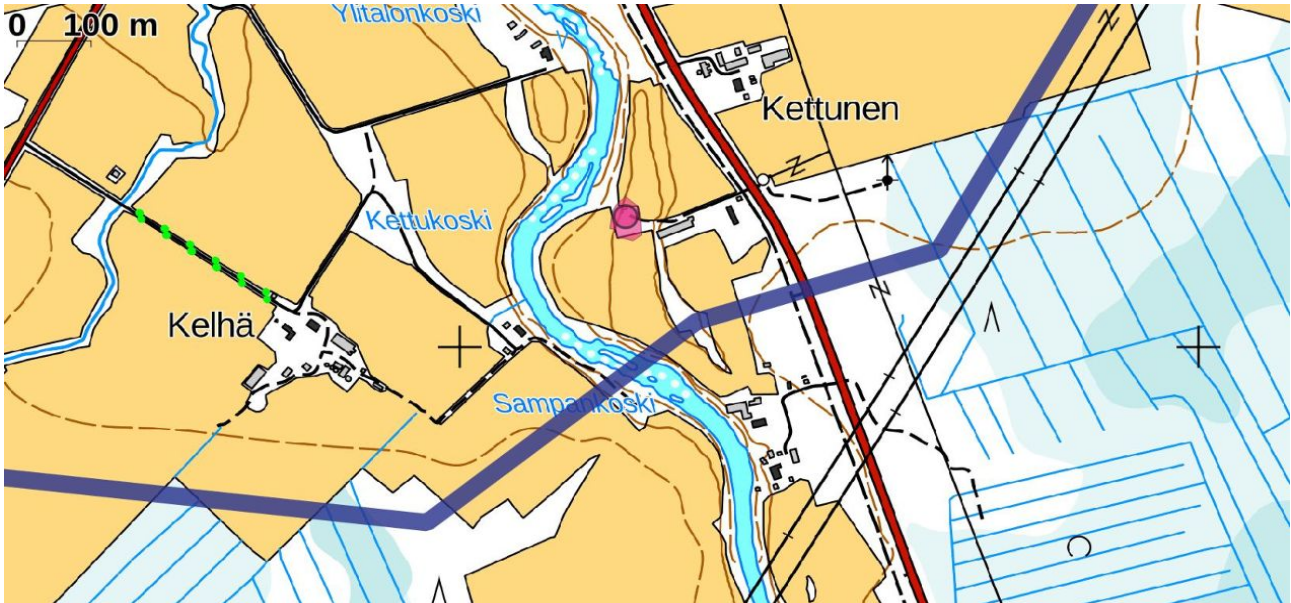
5. LIMINKA Kettunen			
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4323L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	342106
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7181185 I: 431225
Tyypin tarkenne	kyläpaikat	N2000	Z n. 15 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	Asemointi vuosien 1775 ja 1833 isojakokarttojen mukaan
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-

Kuvaus: 4-tien varrella Temmesjoen itärannalla Kettukosken kohdalla. Paikalle on merkitty vuoden 1755 isojakokartalle Kettusen talo. Alue on loivasti joelle viettävää peltoa. Isojakokartalle merkitty talon paikka on pääosin rakentamaton, pihan pohjoisreunalla on yksi rakennus. Inventoinnin aikana alueella oli autonromuja. Paikalla on sijainnut talo ainakin vielä 1840-luvun alussa, vanhimmalle vuoden 1952 peruskartalle Kettusen talo on merkitty 4-tien varteen, missä on yhä pystyssä Kettusen myöhempi päärakennus, pihapiirissä on myös muuta vanhaa rakennuskantaa. Kettusen talon nimenä on ollut myös Halonen, joksi se on nimetty mm. 1840-luvun pitäjänkartalla.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi:

kyllä. Johtoreitti kulkee n. 140 metrin etäisyydellä eteläpuolella.

Kettunen. Kartta 1:10 000 Mml 10/2022.

Johtoreitti Kettusen eteläpuolisilla pelloilla, kuva luoteeseen. Oikealla kuvassa: myöhempi Kettunen sijaiti idempänä, kuvassa entinen päärakennus 4-tien varressa, kuva länteen.

Yksityiskohta päälle piirretystä Ernst Gutzénin vuonna 1755 päivätystä isojakokartasta. Maanmittauslaitos: Temmes: Separat förrättningskarta, kartadel 4C, storskifte Temmes by. Ks. myös kartta kohteen Pääsky kuvauksessa. Ks. myös kartta Pääskyn kohdekuvauksen yhteydessä sivulla 30.

6. LIMINKA Pääsky

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4323L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	342106
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7180846 I: 431435
Tyypin tarkenne	kylänpaikat	N2000	Z n. 15 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	Asemointi vuosien 1775 ja 1833 isojakokarttojen mukaan
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	Ei inventoitu
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: 4-tien varrella Temmesjoen itärannalla Sampsankosken alapuolella. Paikalle on merkitty vuoden 1775 isojakokartalle Pääskyn talo. Paikalla on omakotitalon pihapiiri useine tilarakennuksineen, sen ja johtoreitin välissä sijaitsee toinen tila. Kohdetta ei tarkemmin inventoitu.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	kyllä. Johtoreitti kulkee n. 200 metrin etäisyydellä pohjoispuolella.		

Pääsky. Kartta 1:10 000 Mml 10/2022.

Yksityiskohta vuoden 1833 päälle piirretystä isojakokartasta. Pääsky on kartalle alas merkitty talo nro 11, sen yläpuolella nro 10 Kettunen. Maanmittauslaitos: Temmes: Separat förrättningskarta, kartadel 8C, storskifte Temmes by.

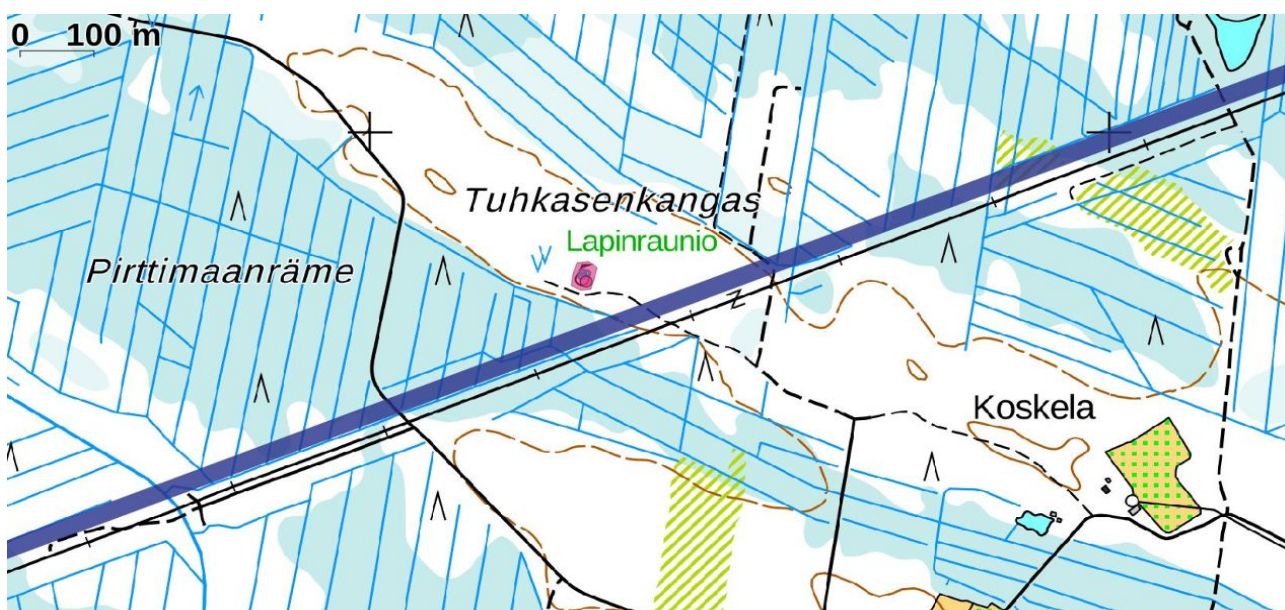
7. LIMINKA Tuhkasenkangas

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	425010015	TM35-lehtijako	R4321R
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244309
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7178786 I: 421292
Tyyppin tarkenne	röykkiöt	N2000	Z n. 42,50 m
Ajoitus	esihistoriallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Aiemmat tutkimukset	1997 Mika Sarkkinen, inventointi	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-

Kuvaus: rekisteriportaali: Rosinjärvestä n. 1,4 km länteen sijaitsevalta Tuhkasenkankaan eteläreunalta on havaittu kaksi kiviröykkiötä: toinen on koottu maakiviä hyväksi käyttäen, koko on n. 3,5-4 x 2,5. Toinen on pyöreähkö ja halkaisijaltaan n. 3-3,5 m, korkeus n. 30-40 cm. Edellisten lisäksi on havaittu näiden eteläpuolella mahdollinen röykkiö.

2022: Kohde oli ennallaan. Alueella kasvaa nuorta melko tiheää männikköä, maaperä on kiviikkoista. Eteläpuolella Heinijärven ympäristössä on sijainnut niittyjä, jotka ovat tätä nykyä metsittyneet. Pohdittiin mahdollisuutta voisivatko kohteen jäänteet olla historiallisen ajan viljely- tai muita röykkiöitä, mutta vanhoilla kartoilla ei ole viitteitä siihen, röykkiöt eivät sijaitse esim. myöskään vanhalla tai nykyisellä rajalinjalla.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	kyllä. Johtoreitti kulkee n. 60 metrin etäisyydellä eteläpuolella.
-----------------------------------	--

Tuhkasenkangas, kohderajaus. Johtolinjaus sinisenä viivana. Kartta 1:10 000 Mml 10/2022.

alanro,C,100	tyyppi,C,100	x,N,11,3	y,N,11,3
1	röykkiö	421285,996	7178794,028
2	röykkiö	421293,087	7178797,949
3	röykkiö ?	421287,623	7178799,117

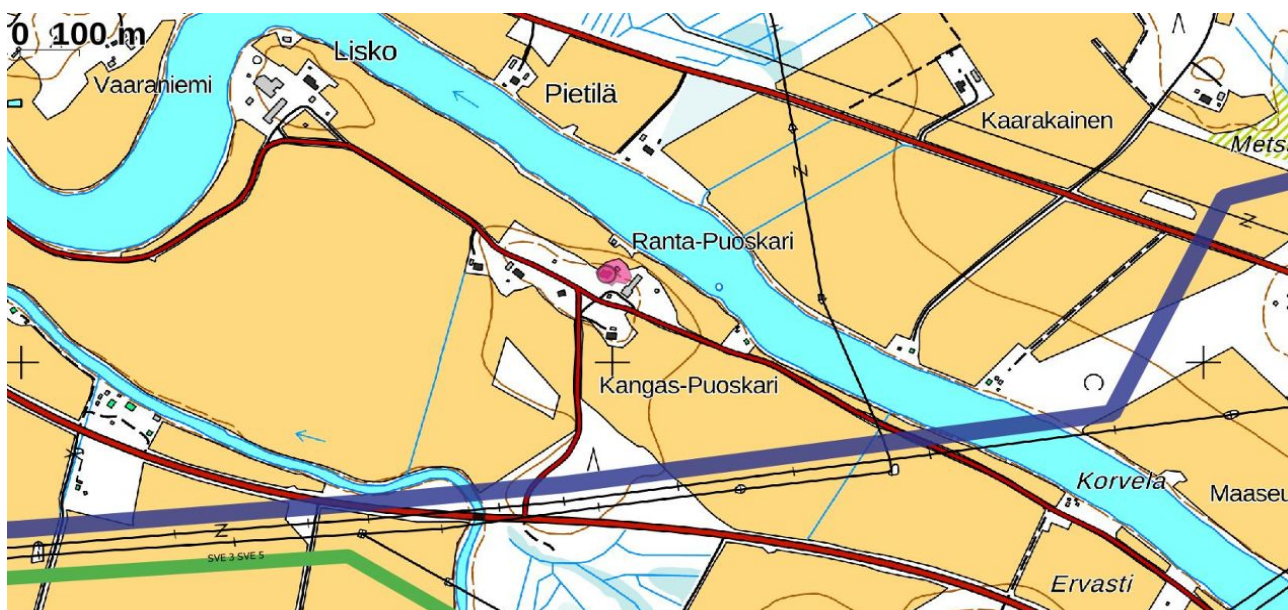
Limingan Heinijärvi 1840-luvun alussa laadituilla pitäjänkartoilla. Siitä pohjoiseen virtasi pieni Oja Liminganjärveen, joka on nykyisin laskettu. Ympyröity Isopirttimaaksi nimetty kangas on nykyinen Tuhkasenkangas. Kartat: Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto, la Pitäjänkartat Liminka 244308 05 ja 244309.

Isojen maakivien viereen ja päälle koottu röykkiö 1, kuva etelään. Oikealla röykkiö 2, kuva luoteeseen. Kolmas röykkiö on epämääräinen ja se ei erottunut valokuvassa.

8. SIIKAJOKI Puoskari

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4321L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	244302
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7175158 I: 406991
Tyypin tarkenne	kyläpaikat	N2000	Z n. 45-47,50 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	Asemointi vuosina 1781-1784 laaditun isojakokartan mukaan
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	Ei inventoitu
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: Vuosina 1781-1784 laaditulle isojakokartalle merkitty Puoskari sijaitsee Siikajoen etelärannalla Revonlahden ja Ruukin välissä. Paikalla on maatilan pihapiiri, jossa asuinrakennuksen lisäksi sijaitsee iso tilarakennus. Kohde sijaitsee suunnitellusta johtoreitistä yli 300 metrin etäisyydellä, ja sitä ei tarkemmin inventoitu.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	kyllä. Johtoreitti kulkee yli 300 metrin etäisyydellä eteläpuolella.		

Puoskari. Johtolinjaukset sinisenä ja vihreänä viivana. Kartta 1:10 000 Mml 10/2022.

Yksityiskohta Jean Taimelinin vuosina 1781-1784 laaditusta isojakokartasta. Puoskari kartalla oikealla joen eteläpuolella. Kansallisarkisto: Revonlahti F12:1.

9. SIIKAJOKI Jylhänkangas

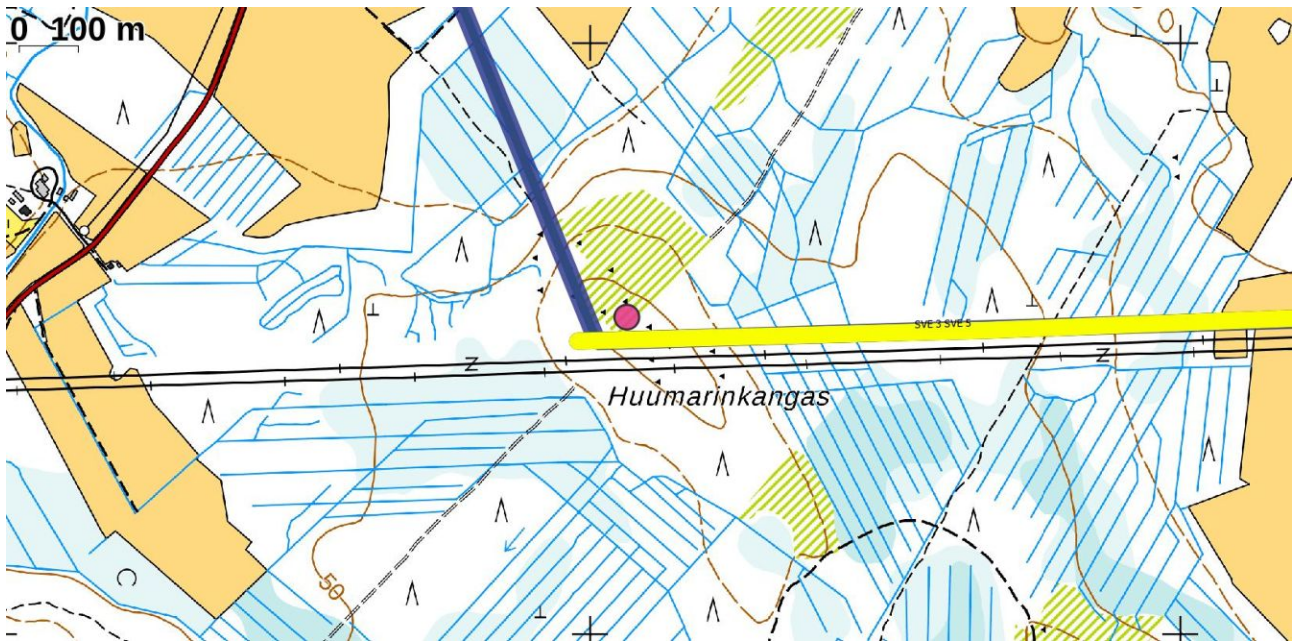
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	708010060	TM35-lehtijako	R4143R
Laji	muu kohde	Vanha yleislehtijako	244302
Tyyppi	luonnonmuodostumat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7174536 I: 402063
Tyyppin tarkenne		N2000	Z n. 55 m
Ajoitus		Koordinaattiselite	aiempi tieto
Aiemmat tutkimukset	1997 Mika Sarkkinen, inventointi	Inventointimenetelmät	ei inventoitu
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-

Kuvaus: rekisteriportaali: Santeri Ingman mainitsee kihlakuntakertomuksessaan (vuodelta 1886) Jylhänkankaan, missä olisi noin 40 sylvä pitkä, 1 - 2 sylvä leveä ja 1 jalan korkuinen kiviäitä (eli n. 70 x 2-3,5 m, 0,3 m korkea). Paikan hän sanoo sijaitsevan "noin 5 km Siikajoesta ja 5 km etelään Revonlahden kirkolta". Kangas ei olisi kovin korkea, jyrkin se olisi itäreunalla.

Ainoa kuvaukseen jokseenkin mahdollinen kangas on paikannettu Siikajoen Huumarinkankaalle, jonka kaakkoispäässä on epämääräinen pitkänomainen epäyhtenäinen luonnonkivikko.

2022: Kyseessä on luonnonmuodostuma; kohdetta ei inventoitu.

Ehdotus suojavaiohykkeeksi:	- Etäisyys nykyisen voimajohtolinjan pohjoispuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 40 m.
-----------------------------	---

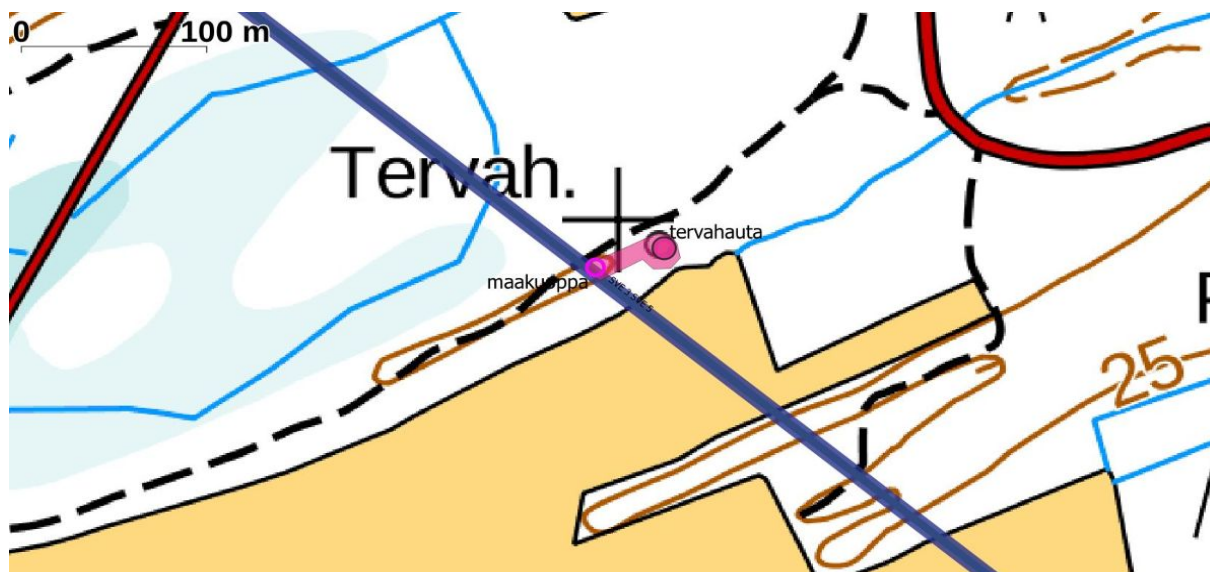
Jylhänkangas. Keltaisena merkitty johtoreitin osuus ei kuulunut maastoinventointiin. Kartta 1:10 000 Mml 10/2022.

10. SIIKAJOKI Aittakangas

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000016965	TM35-lehtijako	R4144R
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244112
Tyyppi	työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7184984 I: 397025 P: 7184973 I: 396988
Tyypin tarkenne	tervahaudat	N2000	Z n. 25 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	aiempi tieto, tervahauta
Aiemmat tutkimukset	2010 Sami Viljanmaa, inventointi	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-

Kuvaus: rekisteriportaali: Noin 15 m metsäautotiestä on n. 7 m halkaisijaltaan oleva tervahauta, syvyys n. 1 m, vallin leveys 3,5 m ja korkeus 0,6 m, laskuoja alarinteeseen peltoa kohti kaakkoon. Haudan läheisyydessä on muutamia epämääräisiä kuopanteita, jotka ovat alle kaksi metriä ja syvyydeltään alle 0,5 m. 2022: Kohde oli ennallaan. Mitattiin suunnitellun johtoreitin alla sijaitsevalla n. 1,5 m halkaisijaltaan olevalle ja n. 0,5 m syvälle kuopalle koordinaatit. Ko. tyypiset pienet kuopanteet ovat tavallisia tervahautojen lähiympäristössä.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä, tervahaudalle. Johtoreitti kulkee tervahaudan lounaispuolella n. 30 m etäisyydellä, maa-kuoppa sijaitsee johtoreitillä.
-----------------------------------	--

Aittakangas. Kartta 1:10 000 Mml 10/2022.

Tervahauta kaakkoon.

Johtoreitillä sijaitseva kuoppa pohjoiseen.

11. SIIKAJOKI Tanssikenttä

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4144R
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	244210
Tyyppi	maarakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7189994 I: 392199
Tyypin tarkenne	kellarit	N2000	Z n. 10 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	gps-mittaus
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus

Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: Siikajoenkylässä sijaitsevasta golfkentästä n. 200 m länteen matalan hiekkakankaan päällä, itäpuolella on rämemaastoa. Noin 11 m halkaisijaltaan oleva ja n. 1,5 m syvä kellarin pohja, oviaukko länteen, pohjamuoto on hieman kulmikas. Pinnalla kasvaa varpuja ja sammalta, joitakin varttuneitakin mäntyjä. Lähistölle ei ole merkitty vanhoille kartoille peltoja, johon kohde voisi liittyä. Itäpuolinen räme on ollut ennen ojituksia vetisempi ja siltä on voitu kerätä luonnonrehua. Kohde sijaitsee historiallisen Pohjanmaan rantatien linjauksen läheisyydessä.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä. Johtoreitti kulkee länsipuolella n. 120 m etäisyydellä.		

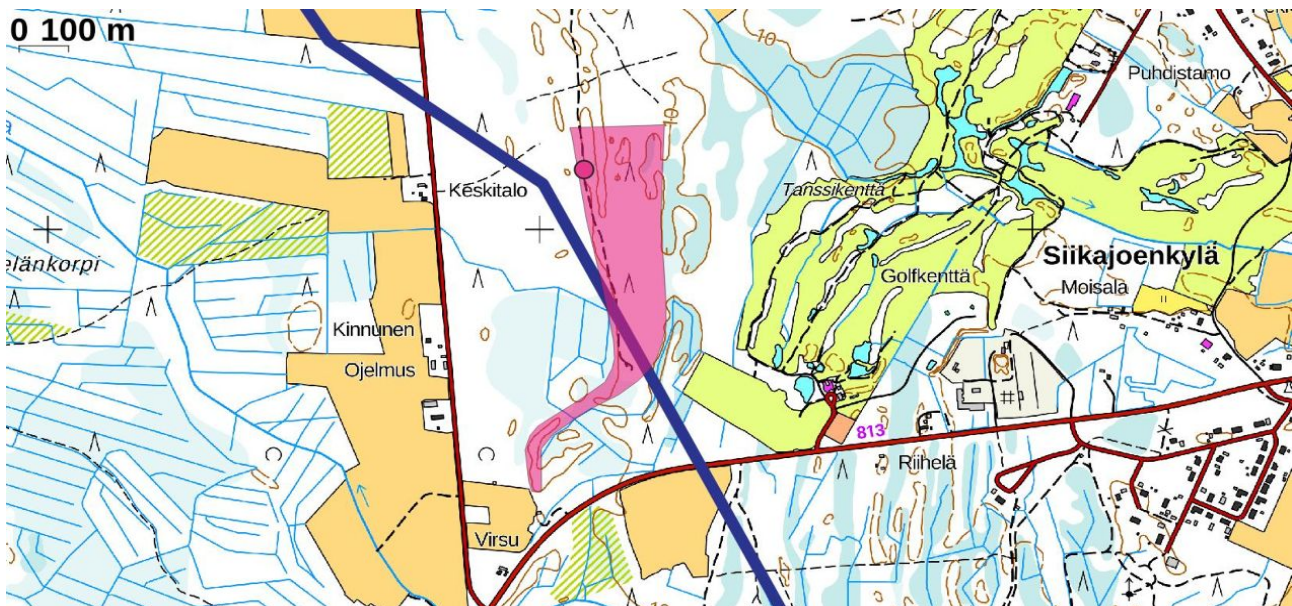
Tanssikenttä. Kartta 1:10 000 Mml 10/2022.

Kohde koilliseen.

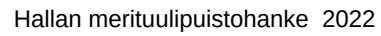
12. SIIKAJOKI Pohjanmaan rantatie/Vanha Kirkkotie

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4144R
Laji	Kiinteä muinaisjäännös/muu kulttuuriperintökohde/	Vanha yleislehtijako	244210
Tyyppi	kulkuväylät	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7190129 I: 392090
Tyytin tarkenne	tienpohjat	N2000	Z n. 7,5-10 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	metsätie
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: Siikajoenkylässä sijaitsevasta golfkentästä n. 200 m länteen matalan hiekkadyynin päällä kulkevan metsätien kohdalla, lounaaseen linjaus jatkuu osin myös soistuneessa maastossa. Alueen puusto on iältään vaihtelevaa mäntymetsää. Rekisteriportaaliassa Pohjanmaan rantatien linjaus on rky-kohteena ja merkitty kulkemaan länsipuolella nykyisen Vanhanmaantien kohdalla. Vuoden 1761 isojakokartan mukaan tie on kuitenkin kulkenut kahtena haarana n. 300-400 metrin etäisyydellä sen itäpuolella, itäisempi haara oli ilmeisesti talvitienä. 1840-luvun pitäjänkartalle on merkitty sama linjaus kuin isojakokartalle sekä nykyinen Vanhamaantie ilmeisesti myöhemmin päälle piirrettyä. Pohjanmaan rantatie kulki Turusta Tukholmaan Pohjanlahden ympäri. Rantatie on ollut Pohjanmaan tärkein tie ja Lapin läänin alueella pitkään ainoa maantie. Tie kehittyi 1600-luvulta ratsupolusta, 1660-lukuun mennessä tie oli rakennettu Ouluun asti.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä. Johtoreitti kulkee linjauksen yli.		

Pohjanmaan rantatie/Vanha Kirkkotie, rajausta punaisena, johtoreitti sinisenä viivana. Kartta 1:10 000 Mml 10/2022.

Ks. myös vuoden 1953 peruskartta sivulla 18.

Pohjanmaan rantatie vuoden 1761 isojakokartalla. Kartta: Kansallisarkisto: Siikajoki F15:1/1-64; Ägokarta med beskrivning över Siikajoki, Ylipää, Merikylä och Karinkanta byars åker och äng omfattande även utby byars en del ägor (1759-1765).

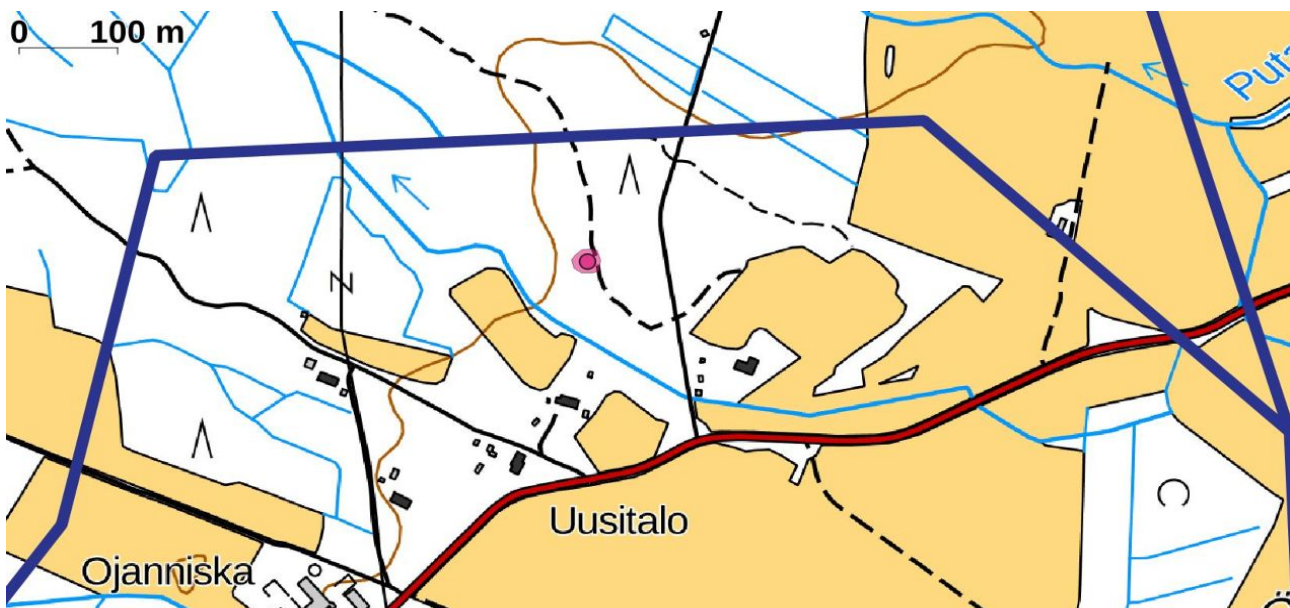
1840-luvulla laaditulle pitäjänkartalle on merkitty nykyinen Vanhamaantie, sen itäpuolelle kahtena haarana kulkeva tie on Siikajoen kirkolle johtava Pohjanmaan rantatie.

Rantatien linjauksen varrella on joitakin vanhoja maanottokuoppia, rajatun tien linjauksen pohjoisosaa taustalla, kuva luoteeseen.

13. SIIKAJOKI Mallula

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4144L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244210
Tyyppi	työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7191586 I: 390549
Tyyppin tarkenne	tervahaudat	N2000	Z n. 6 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	gps-mittaus
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: Merikyläntieltä Kuusiniemeen erkaantuvasta tiestä länteen, Korvenojalle johtavan metsätien varrella. Matalan hiekkakankaan reunalla on n. 15 m halkaisijaltaan oleva tervahauta, halssi länteen. Päällä kasvaa lähinnä nuoria kuusia. Lähistöllä eteläpuolella on useita moderneja maanottokuoppia. Noin 180 metrin etäisyydelle kaakkoon on merkitty vuoden 1765 isojakokartalle sotilastorppa, paikan tervanvalmistus voi hyvinkin liittyä siihen asutukseen.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä. Johtoreitti kulkee tervahaudan pohjoispuolella n. 120 m etäisyydellä.		

Mallula. Kartta 1:10 000 Mml 10/2022.

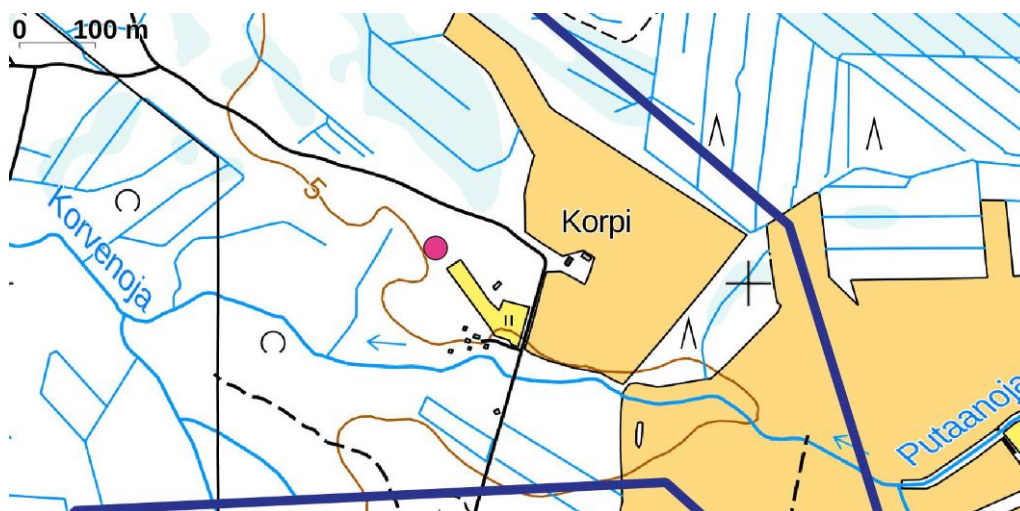
Yksityiskohta vuoden 1765 isojakokartasta; Siikajoki F15:1/1-64; Ägokarta med beskrivning över Siikajoki, Ylipää, Merikylä och Karinkanta byars åker och äng omfattande även utby byars en del ägor (1759-1765). Sotilastorpan ja tervahaudan paikka ympyröity.

Tervahauta taustalla kuusien kohdalla, kuva luoteeseen.

14. SIIKAJOKI Korpi

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4144L
Laji	Muu kohde	Vanha yleislehtijako	244210
Tyyppi	maarakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7192047 I: 390587
Tyypin tarkenne	kellarit	N2000	Z n. 5 m
Ajoitus	moderni	Koordinaattiselite	gps-mittaus
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus
Kuvaus: Vuosien 1953, 1961 ja vielä 1970 peruskartalle merkittyjen maakellareiden jäänteitä. Kolme kellarikuoppaa ovat n. 5-8 m halkaisijoiltaan, niiden keskellä on n. 1-2 m syvät kuopat. Pintaa peittää varvut, turve, päällä kasvaa myös puita.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	-. Johtoreitti kulkee koillispuolella n. 300 m:n etäisyydellä.		

Korpi. Kartta 1:10 000 Mml 10/2022.

Suurimman kellarijäännöksen keskusta länteen.

15. SIIKAJOKI Jokelankangas 1

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000027912	TM35-lehtijako	R4143R
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244302
Tyyppi	maarakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7172209 I: 396928
Tyypin tarkenne	kuopat	N2000	Z n. 60 m
Ajoitus	ajoittamaton	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Aiemmat tutkimukset	2013 Timo Jussila ja Timo Sepänmaa, inventointi	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-

Kuvaus: rekisteriportaali: Jokelankankaan itäpuolella kapean hiekkakankaan kaakkoispäässä on alempana tasanteella maakuoppa, jonka halkaisija n. 3 m ja syvyys n. 0,7 m. Kuopassa on havaittu podsolimaannos, arveltu, että kysymys voisi olla pyyntikuopasta. Lähistölle tehdyissä koekuopissa ei havaittu ihmistoiminnan merkkejä.

2022: Kohde oli ennallaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: Kyllä. Johtoreitti kulkee eteläpuolella n. 50 m:n etäisyydellä.

Jokelankangas 1. Kartta 1:10 000 Mml 10/2022.

Kuoppa kairan kohdalla, kuva koilliseen.

16. SIIKAJOKI Jokelankangas 2

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000027913	TM35-lehtijako	R4143R
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244302
Tyyppi	Kivirakenteet/työ ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7172290 I: 396848 P: 7172322 I: 396835
Tyypin tarkenne	kiukaat/tervahaudat	N2000	Z n. 60 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto, kiuas
Aiemmat tutkimukset	2013 Timo Jussila ja Timo Sepänmaa, inventointi	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: rekisteriportaali: Harjun laella n. 60 cm korkea ja n. 1,5 m halkaisijaltaan oleva tervapirtin kiukaan jäännös. Siitä n. 30 m pohjoiseen on n. 15 m halkaisijaltaan tervahauta, jonka pohjoispuolella kulkeva metsätie on osin leikannut hautaa. Haudan länsipuolelta on otettu hiekkaa, mikä särkenyt haudan länsilaitaa. 2022: Kohde oli ennallaan. Alueella kasvaa harvaa varttunutta mätymetsää.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:		Kyllä. Johtoreitti kulkee tervahaudan eteläpuolella n. 70 m:n etäisyydellä.	

Jokelankangas 2. Kartta 1:10 000 Mml 10/2022.

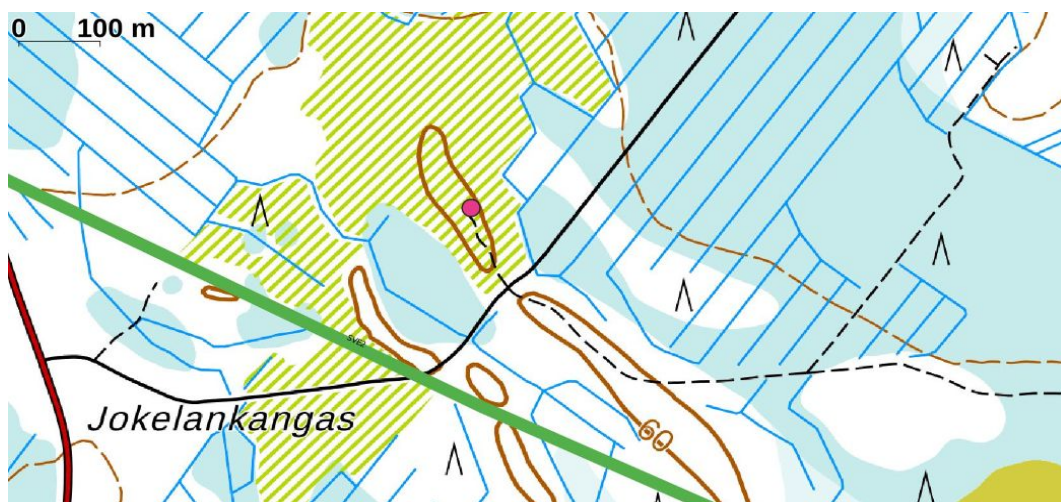
Kiuas kairan kohdalla, kuva kaakkoon.

17. SIIKAJOKI Jokelankangas 3

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000027914	TM35-lehtijako	R4143R
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244302
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7172557 I: 396600
Tyypin tarkenne	tervahaudat	N2000	Z n. 60 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	Aiempi tieto
Aiemmat tutkimukset	2013 Timo Jussila ja Timo Sepänmaa, inventointi	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-

Kuvaus: rekisteriportaali: Laakean harjanteen laella sijaitsee tervahauta heti tieuran koillispuolella. 2022: Kohde oli ennallaan. Tervahaudassa on kivetty halssi. Alue kasvaa hakkuiden jälkeen mäntytaimikkoa.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: Kyllä. Johtoreitti kulkee tervahaudan eteläpuolella n. 200 m:n etäisyydellä.

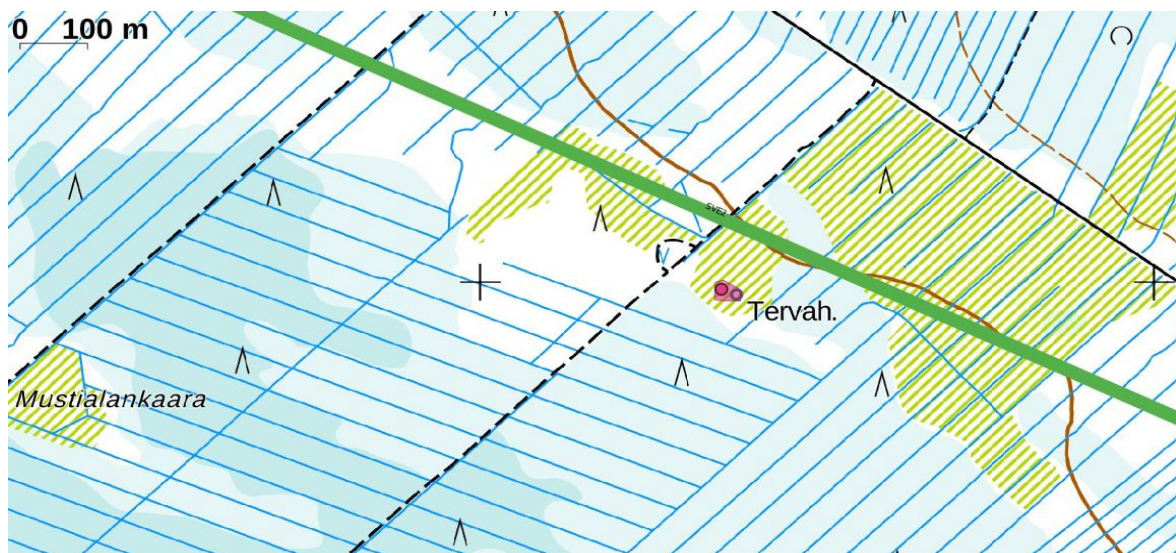
Jokelankangas 3. Kartta 1:10 000 Mml 10/2022.

Kivetty halssi koilliseen.

18. SIIKAJOKI Relletinsuo

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4134R, R4143R
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244302
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat/kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7169988 I: 401358 P: 7169980 I: 401381
Tyypin tarkenne	tervahaudat/kiukaat	N2000	Z n. 61 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	tervahauta
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Kuvaus: Relletinsuon koillispuolella, matalan kivikkoisen kankaan eteläreunalla hakkuuaukolla. Noin 13 m halkaisijaltaan oleva tervahauta, halssi pohjoiseen. Haudan päälle on jätetty säästöpuuryhmä. Haudasta n. 15 m itäkaakkoon on tervapirtin kiukaan jäännös, se on n. 2 m halkaisijaltaan ja 70 cm korkea.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä. Johtoreitti kulkee tervahaudan koillispuolella n. 90 m:n etäisyydellä.		

Relletinsuo. Kartta 1:10 000 Mml 10/2022.

Kiuas koilliseen.

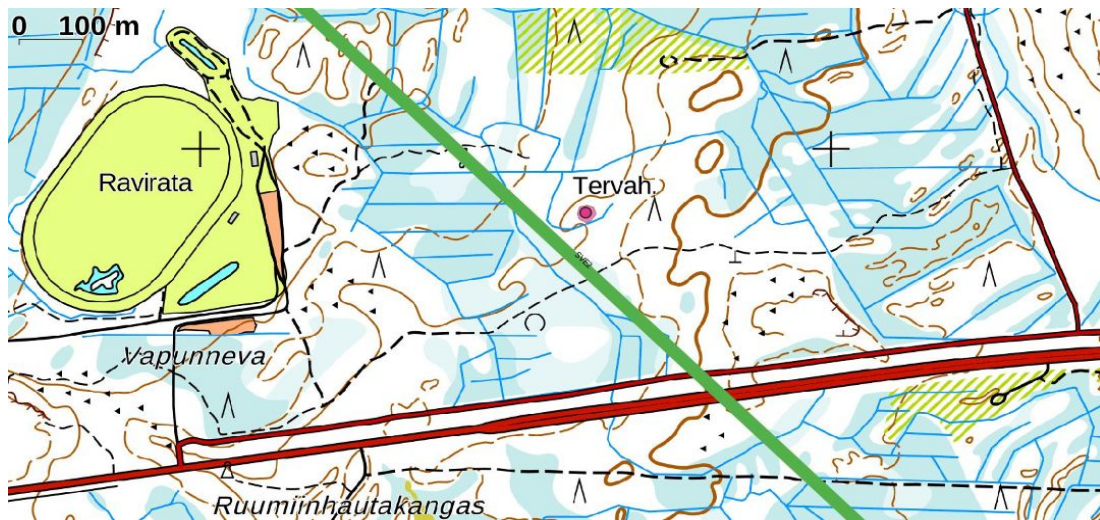
Tervahauta kaakkoon.

19. RAAHE Ravirata itä

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4143L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244111
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7176894 I: 390611
Tyypin tarkenne	tervahaudat	N2000	Z n. 35 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	gps-mittaus
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-

Kuvaus: Valtatiestä 8 n. 300 m pohjoiseen kivikkoisen matalan niemekkeen eteläreunalla. Noin 13 m halkaisijaltaan oleva tervahauta, halssi etelään. Haudan päällä kasvaa tiheää mäntypuustoa ja jonkin verran koivuja.

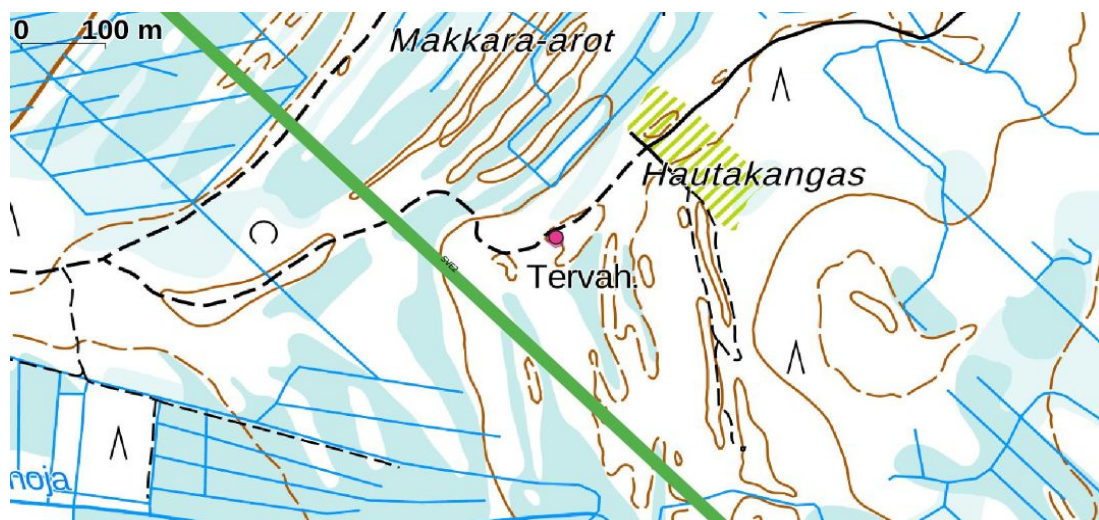
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä. Johtoreitti kulkee tervahaudan lounaispuolella n. 60 m:n etäisyydellä.
-----------------------------------	---

Halssi etelään.

20. RAAHE Makkara-arot

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4143L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244111
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7177691 I: 389872
Tyypin tarkenne	tervahaudat	N2000	Z n. 25 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	gps-mittaus
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Kuvaus: Laajan Makkara-arot hiekkadyynikentän eteläosassa, heti metsätien eteläreunalla. Noin 15 m halkaisijaltaan oleva tervahauta, halssi kaakkoon. Tie on jonkin verran leikannut haudan pohjoisreunaa, metsätie on haudan kohdalla hiilen värjäämä. Alueella kasvaa eri ikäistä mäntymetsää. Haudan päällä myös jonkin verran koivuja ja katajaa.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä. Johtoreitti kulkee tervahaudan lounaispuolella n. 110 m:n etäisyydellä.		

Ravirata itä. Kartta 1:10 000 Mml 10/2022.

Tervahauta lounaaseen.

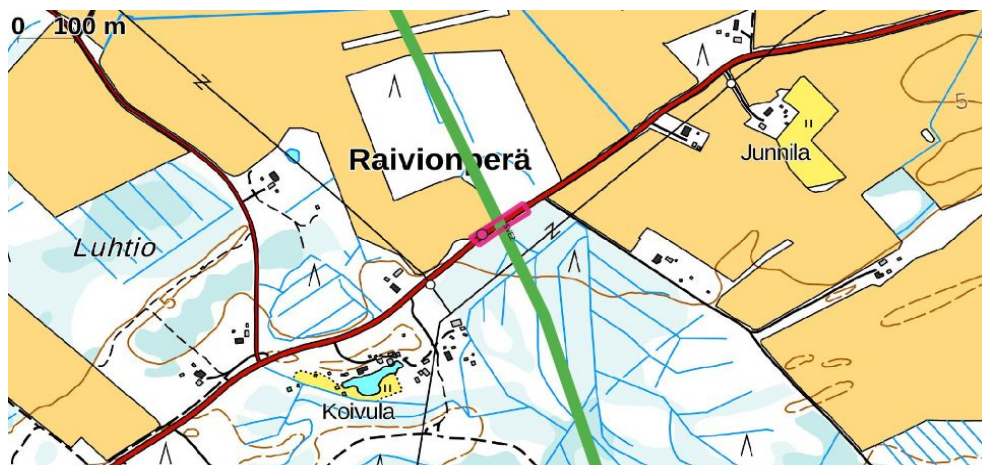
21. RAAHE Pohjanmaan rantatie/Siikajoentie

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4143L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	244109
Tyyppi	kulkuväylät	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7182551 I: 386751
Tyypin tarkenne	tienpohjat	N2000	Z n. 5 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	Nykyinen Siikajoentien Raivionperällä
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-

Kuvaus: Pohjanmaan rantatien linjaus kulkee Raahesta Siikajoelle suurimmaksi osaksi nykyisen Siikajoentien kohdalla. Johtoreitti ylittää linjauksen Raahen Raivionperällä. Asfalttipäällystetty tie kulkee ylityksen molemmin puolin hieman mutkitellen. Ylityksen kohdalla tien pohjoispuolella on peltoa ja metsää, eteläpuolella rämeistä metsämaastoa.

Pohjanmaan rantatie kulki Turusta Tukholmaan Pohjanlahden ympäri. Rantatie on ollut Pohjanmaan tärkein tie ja Lapin läänin alueella pitkään ainoa maantie. Tie kehittyi 1600-luvulta ratsupolusta, 1660-lukuun mennessä tie oli rakennettu Ouluun asti.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: Kohde tulisi huomioida suunnittelussa. Johtoreitti kulkee linjauksen yli.

Pohjanmaan rantatie/Siikajoentie. Kartta 1:10 000 Mml 10/2022.

Pohjanmaan rantatien linjaus johtoreitin ylityskohdan koillis- ja lounaispuolella, kuvat koilliseen ja lounaaseen.

9. Aineistoluettelo

Arkistoaineisto:

Kansallisarkisto: Isojakokartat, **Siikajoki** F15:1/1-64; Ägokarta med beskrivning över Siikajoki, Ylipää, Merikylä och Karinkanta byars åker och äng omfattande även utby byars en del ägor (1759-1765)
F11:2/1-8; Protokoll och beskrivning över åker och äng underlydande hemmanen N:o 1-34 i denna by, N:o 1-14 och 16-22 i Ylipää by, N:o 1-8 i Merikylä by och N:o 1-3 i Karinkanta by
(1786-1786)
F15:2/1-16; Storskifteskarta över skogsmarken jämte protokoll, karta- och delningsbeskrivning innefattande N:o 3-29 och 31-34 i denna by (1765-1793)
F14:13/1-7; Hemmanen N:o 1, 2, 13, 14 och 35 i denna by, N:o 1 och 2 i Karinkanta by, N:o 3, 5, 7 och 8 i Merikylä by och N:o 2, 4, 10 och 15 i Ylipää by av denna socken
Revonlahti F12:1/1-38; N:o 1-29 och 32-38 i denna by samt N:o 1-6 i Ruukki by av Paavola socken, storskifteskarta över åker och äng med delningsbeskrivning (1781-1784)
Ruukki F11a:7/1-16. Storkigteskarta med beskrivning över skogs- och utmarken (1784-1797)
Maanmittauslaitoksen uudistushakemisto Bia:44, Bia:45
Maanmittauslaitoksen historiallinen kartta-arkisto, la Pitäjänkartaasto (1749-1917)

Maanmittauslaitos: Isojakokartta, Tyrnävä: Separat förrättningskarta, kartadel 45/12 A-I kd 1, storskiftesreglering (1755).
Temmes: Separat förrättningskarta, kartadel 8C, storskifte Temmes by, Separat förrättningskarta, kartadel 4C, storskifte Temmes by (1833).

Digitaalinen aineisto:

Geologian tutkimuskeskus,
<http://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.htm>

Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu, Tutkimusraportit, http://www.kparkeologia.fi/?page_id=132

Maanmittauslaitos, avoimien aineistojen tiedostopalvelu,
<https://tiedostopalvelu.maanmittauslaitos.fi/tp/kartta>
<http://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi/>

Mikroliitti Oy, Arkeologisten töiden raporttiarkisto 1988-2020, <https://mikroliitti.fi/Arkisto/>

Museovirasto, Kulttuuriympäristön palveluikkuna, arkeologiset kohteet ja kulttuuriympäristön tutkimusraportit arkeologia, <https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/portti/read/asp/default.aspx>

Suomen ympäristökeskus, <https://www.syke.fi/avointieto>
Vanha kartta, <https://expo.oscapps.jyu.fi/s/vanhakartta/page/etusivu>

Kirjallisuus:

Hiltunen Mauno, Siikajokilaakso keskiajalta vuoteen 1860. Siikajokilaakson historia I. 1996.
Kehusmaa Aimo, Pohjanmaan rantatie Pohjois-Pohjanmaalla. Pohjois-Pohjanmaan liitto. Oulun tiepiiri. 2000.
Pohjois-Pohjanmaan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet, Osa 3. Pohjois-Pohjanmaan seutukaavaliito. 1993.
Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015.
Raahen tienoon historia 1. 1990. Toivanen Pekka ja Aulis Forss
Raahen tienoon historia 2. 1995. Nygård Toivo, Rantatupa, Heikki, Toivanen Pekka ja Viita Ossi
Raahen tienoon historia 3. 1991. Lackman Matti
Vahtola Jouko, Oulujokilaakson historia keskiajalta 1860-luvulle. Oulujokilaakson historia. Oulu 1991.

Muu aineisto

Hallan merituulivoimapuistohanke, Perämeri. Osa B: Merituulivoimapuistoon liittyvä sähkönsiirto matereella. Ympäristövaikutusten arviointiohjelma. OX2 Finland Oy ja AFRY Finland Oy. Heinäkuu 2022.
Schulz Hans-Peter, rannansiirtymistaulukko.

Täydennys 18.12.2023

Arvio reittien muutosten vaikutuksista arkeologisiin kohteisiin

SVE2 reitin sijaintia on päivitetty n. 8 kilometrin matkalla, minkä jälkeen se kulkee Raivionperän ja Paaninkankaan välillä enimmillään n. 700 m idempänä ja Paaninkankaan ja Risuperän välillä enimmillään n. 200 m pohjoisempana kuin inventoitu reitti. Päivitetty reittiosuus kulkee pääosin tasaisilla pelloilla ja rämeillä, Louenevan kaakkoispuolella n. 500 metrin matkan myös hiekkadyyneillä. Muutoksen myötä kolme arkeologista kohdetta siirtyy lähemmäs johtoreittiä, nämä kohteet ovat pyyntikulttuurin asuinpaikka *Kallioneva 2* (1000031900), edellisestä n. 70 m luoteeseen varhaismetallikautiseksi ajoitettu muinaissuksen löytöpaikka (582040010) ja kivikautinen asuinpaikka *Jokelankangas 4* (1000027915). Kallioneva ja Kallioneva 2 sijaitsevat n. 250–330 metrin ja Jokelankangas 4 n. 300 metrin etäisyydellä suunnitellusta johtoreitistä, etäisyyden perusteella johtoreitin toteuttamisella suunnitellusti ei olisi vaikutuksia kohteisiin. Historiallisten karttojen ja KM2-korkeusmallin perusteella päivitetyn johtoreitin vaikutusalueella n. 100 metrin etäisyydellä sen molemmin ei sijaitsisi arkeologisia kohteita.

SVE3 reittiä on päivitetty n. 5 kilometrin matkalla, minkä jälkeen se kulkee Siikajoenkylän golfkentän ja Mätäsnevan välillä enimmillään n. 350 m pohjoisempana tai idempänä kuin inventoitu reitti. Muutoksen myötä johtoreitin vaikutusalueelle ei sijoitu lisää arkeologisia kohteita. Päivitetty reittiosuus kulkee pääosin tasaisilla pelloilla ja rämeillä, ja ylittää myös joitakin matalia ja pienialaisia hiekkakumpareita ja -dyynejä. Historiallisten karttojen ja KM2-korkeusmallin perusteella päivitetyn johtoreitin vaikutusalueella n. 100 metrin etäisyydellä sen molemmin ei sijaitsisi arkeologisia kohteita.